

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14
Pe o lună . 2-40

Nr. de Duminică:

Pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

DI Maniu asupra situației noastre politice.

„Revista politică și literară” va publica în numărul său viitor următorul interview acordat de dl Dr. Iuliu Maniu:

— Ce credeți asupra chestiei de împăcare între Români și Maghiari?

— Nu este român în Ungaria și Transilvania, care să nu dorească o conviețuire pașnică cu Maghiarii. Înțelegând sub aceasta pașnică conviețuire, crearea unei situațiuni politice, care să ne asigure mulțumirea exigențelor noastre politice, economice și culturale. Durere însă, că ori-care Român, care cunoaște viața politică a Ungariei, opinia publică maghiară și pe conducătorii intelectuali ai acestei opinii publice, trebuie să fie convins, că crearea unei astfel de păci, azi încă nu e posibilă. Mentalitatea maghiară, nu e aplicată a suferi reducerea influenței maghiare la marginile sale firești, și mai ales nu vrea să abstea dela tendința de expansiune în con-
tul celorlalte naționalități.

Momentul psihologic potrivit pentru crearea unei păci există numai în fantazia contelui Tisza. Dar abstrăgând dela aceasta este evident pentru orice cunoscător al situației politice de la noi, că actualul guvern, în deosebi acum, nu vrea și nu poate să rezolve chestia naționalităților, sau fie și numai chestia română. Actualul guvern e cu mult mai slab, decât să încerce a rezolvi pe lângă o serie întreagă de chestiuni atât de nepopulare, cum sânt: banca comună, ridicarea contingentului militar, regularea serviciului militar, votarea multor sute de milioane pentru armată etc., — și chestia română, foarte nepopulară gentilor și feudalilor maghiari, azi încă stăpâni pe corpurile legiuitoare. Neapărat, că guvernul unguresc ar dori să fie „pace”, înțelegând sub această pace, ca noi Românii să nu le mai turburăm apa, ci mulțumindu-ne cu unele concesii de problemă de valoare, să ne înhă-
măm la carul guvernului, pentru ca să poată mai ușor menținea cu ajutorul nostru domnia feudalilor maghiari. O astfel de pace însă noi nu o putem voi. O pace, care ar însemna numai narcotizarea simțurilor noastre, ca apoi fără dureri mari să poată fi poporul nostru desnaționalizat și pierdut, nici odată nu o să ne poată amăgi.

— Știind dumneavoastră aceste, pentru ce ați observat o rezervă atât de binevoitoare față de acțiunea de împăcare a d-lui Dr. Mihai?

— Atitudinea noastră rezervată a avut un motiv dublu. Întâiu: Am cunoscut bunele intențiuni ale dlui Dr. Mihai și loialitatea sa față de considerațiile de ordin superior ale solidarității naționale. Al doilea: Partidul național român stă pe baza programelor politice decrete în conferențele naționale ținute în 1881 și 1905. Aceste programe au decretat principiul național pe toată linia și stând pe bază autonomistă, fiind la schimbarea întocmirii interne a statului ungar. Mulți dintre Români, — unii în bună credință, — dau crezământ șoaptelor și scuzelor venite din parte maghiară, în sensul căroră ei, Maghiarii bucuroși ar sta de vorbă cu noi, dar nu o pot face această din cauza programului nostru politic. Pentru a da ultima dovadă celor șovăitori am lăsat teren liber acțiunii dlui Mihai. Știind bine, din declarațiile d-sale publicate înainte cu ani

de zile, că d-sa crede în posibilitatea de împăcare a Românilor și crede, că se poate asigura libera lor dezvoltare națională și pe baza dreptului public de azi. Deși aceasta concepțiune politică divergează esențial de a mea, n'am pus piedeci năzuinței d-sale de a încerca rezolvirea chestiunii pe aceasta bază, deși prevedeam absolut sigur, că nu va reuși, dar știam, că nesuccesul d-sale nu poate decât să dovedească peste orice îndoială, că nu noi și nu programul nostru politic sunt piedica împăcării, ci conducătorii de azi ai politicii maghiare, cari nu voiesc să abzică de desnaționalizarea noastră și mai pe sus de toate nu vreau să deie din mâna lor puterea politică, care le face cu puțină exploatarea fără suflăle ale multor milioane de cetățeni. Nefericitul sistem politic inaugurat înainte cu 42 ani, a făcut ca azi să fim peste voia noastră, părtași unei crâncene lupte de rasă, provocată de actualii detentori ai puterii de stat. Din aceasta luptă provocată de ei putem să ieșim biruitori sau învinși, dar lupta declarată odată nu o putem evita. O astfel de luptă nu se poate nici provoca, nici împiedeca și nici termina prin programe sau „împăcături” fie aceste tichuite cu complăzantă prevenire sau cu cea mai mare intransigență. Nu din cauza noastră sau din pricina programului nostru trebuie să luptăm ci în urma naturii lucrului. Guvernul unguresc crede și azi, că poate să desconsidere drepturile firești ale unui popor de mai bine de trei milioane și nu se vede încă silit să recunoască imposibilitatea sistemului său politic, care se bazează exclusiv pe faptul, că puterea de stat e în mâna lui.

Astfel stând lucrul, evident, că eu nu mă pot simți înșelat în așteptările mele față de acțiunea dlui Mihai. Dovada dorită am primit-o și o poate înțelege ori cine vrea să o înțeleagă. Ce regret însă este, că dl Mihai, sigur fără intențiune, a întrelăsat să constate, că guvernul actual este departe încă de gândul să ne recunoască drepturi naționale și că prin urmare, nu este altă scăpare pentru neamul românesc, decât lupta hotărâtă, conștientă, intransigentă și înainte de toate pe deplin solidară. Singur o astfel de luptă poate să ridice întreg poporul românesc la o înaltă conștientă națională și prin urmare la o forță politică bine disciplinată, care să impună în mod iresistibil recunoașterea drepturilor națiunii române. Fără aceasta luptă susținută și până acum cu multe sacrificii sub steagul partidului național român, în serviciul programului său politic — va crede ori cine, — că nici când nu le-ar fi venit în minte nobililor conți Tisza și Héderváry să inziste a face cunoștința politică a dlui Mihai.

— Credeți deci de imposibilă o înțelegere a Românilor cu Maghiarii pe cale pașnică și evolutivă?

— Nici decum. Sperez să ajungem însă aceasta la înțelegere numai atunci, când corpurile legiuitoare se vor compune pe baze adevărat democratice și după ce îi vor ajunge pe conducătorii politicii, actuale maghiare, câteva decepțiuni răcoritoare, cari să le stânginească nițel grandomania lor fără margini. Atunci se va rezolvi nu numai chestia română, ci peste tot întreaga chestie de naționalități din Ungaria.

— Ce părere aveți privitor la ideea așa numitei „premeniri” lansată de autorul „părerilor libere”?

— Evoluțiunea însăși aduce cu sine în mod firesc anumite premeniri. În contra unei prefaceri în serviciul ideilor mai avansate și a unei acțiuni mai înteleșite, nime nu poate să-și ridice în mod serios cuvântul. Chiar cu considerare la acest adevăr comitetul central național a dat totdeauna teren liber acestei pre-

meniri firești. E de ajuns a privi lista membrilor comitetului pentru a constata acest adevăr. Comitetul mai bine de jumătate s'a compus din membrii generației mai tinere, deschizând astfel teren liber puterilor noi pentru validitatea ideilor de regenerare și a unei activități mai intensive.

A deplasa însă chestiunea pe terenul diferenței de etate și a face în sinul unei corporațiuni solidar răspunzătoare deosebirea injustă de „tineri și bătrâni”, este o mare greșală și o mare nedreptate. A tinde mai ales la noi, în organizațiunea noastră politică la înlăturarea „bătrânilor” înseamnă nu numai un act de ingratitudine, ci și de mare imprudență. Nu ași putea nici când aproba o astfel de acțiune. Dat fiind, că șefii politicii noastre naționale, domnii Gheorghe Pop de Băsești și Dr. Teodor Mihalici stau cu o rară bărbăție și cu multă abnegație neclintiti în serviciile partidului nostru politic, ridicând între împrejurări extrem de grele prin o cuminte conducere cauza românească la treapta unei chestiuni grave de stat, dată fiind deplina armonie în ce privește concepțiunea principiară a chestiunilor politice actuale: orice acțiune îndreptată în contra acestor șefi de partid nu poate fi justificată și nu poate să întâmpine decât cea mai hotărâtă desaprobare.

Astăzi, când în fața vehementelor atacuri externe și interne interesele mari ale neamului românesc nu pot să fie apărate, decât prin menținerea deplinei solidarități și prin observarea strictă a disciplinei de partid, sânt convins, că fac un rău serviciu cauzei românești, cei cari sub diferite pretexte, ori lozinci, în mod direct sau indirect contribuie la slăbirea acestei solidarități și discipline de partid.

— Cum judecați criza dela „Lupta” și ce credeți de atitudinea ziarului „Tribuna” față cu conducerea de partid?

— Afacerea „Luptei” este în stadiul rezolvirii și lipsește numai aprobarea comitetului central. Proprietarul tipografiei, la care s'a tipărit acest ziar, a trebuit să recunoască, că a depășit limitele atribuției sale și că a comis o gravă vătămare a disciplinei de partid, când a editat ziarele partidului și după oprirea impusă de comisiunea de redacție. Acest demers ilegal al proprietarului tipografiei n-a putut avea alt rezultat, decât ruperea oricărei legături între el și comitetul național.

Atitudinea „Tribunei” față de conducerea de partid și față de domnii V. Goldiș și Dr. St. C. Pop a putut fi într-adevăr o dure-roasă surprindere pentru cei ce n'au petrecut cu atențiune dela întemeierea sa finuta acestui ziar. Ținuta politică a ziarului „Tribuna” nu a putut nici când produce sentimentul siguranței. Articoli de o rară frumusețe și de o convingere de un ordin mai înalt apăreau în coloanele „Tribunei”, alături de cele mai oportuniste și dubioase sondări politice, începând deja cu faimoasele „Puncte de orientare”. Lângă apoteosele disciplinei de partid încăpeau foarte bine cele mai vehemente atacuri în contra conducerii de partid. Trebuia să avem în fața atitudinii „Tribunei” sentimentul penibil ce-l ai văzând carul tras de cai buestrii, în fugă nebună și iregulară fără a vedea vizitiul și fără a ști, dacă peste tot are cineva frânele în mână. Ori care om nepreocupat va trebui să vadă, că atacurile îndreptate în contra conducerii de partid și în contra unor distinși luptători naționali, ca domnii V. Goldiș și Dr. St. C. Pop, nu pot fi trecute cu vederea de aceia, cari au răspunderea pentru conducerea luptei politice a poporului român. Trebuie în definitiv să se

limpezească chestiunea, că în a cui nume și în a cui serviciu își îndreaptă „Tribuna” atacurile în contra celor mai vrednici și mai buni fii ai neamului românesc.

Declarația dlui Oncu, că „Tribuna” este a neamului întreg, a partidului și a direcției politice intransigente, nu ne va putea mulțumi până când răspunderea pentru atacurile îndreptate în contra susținătorilor luptei intransigente pentru drepturile „neamului întreg” o pune în sarcina dlui Goga și a redacției ziarului „Tribuna”!

Politica națională o conduc pe baza principiilor statorite de conferința națională și conform îndrumărilor comitetului central deputații noștri. Ei au răspunderea acestei conduceri, iar noi toți suntem obligați a le da tot sprijinul, căci altfel nu vor putea răspunde ei pentru eventualele nesuccese ale luptei noastre politice. Atât față de ei, cât și față de celelalte organe executive ale organizației noastre politice, avem datorința să fim cu toată prevenirea și să nu aruncăm asupra lor cu ușurință acuze, cari nu se pot susține și cari pot contribui numai la desorientarea opiniei publice. Nu am abzis de speranța, că „Tribuna” totuși va reveni și va aprecia aceste adevăruri chiar în interesul cauzei mari, în a cărei serviciu dorim să o știm.

În sfârșit iată și un glas cuminte, care este în opoziție de vederi cu noi, discută însă cinstit și leal, fără insinuații, născociri ori procese de intenții și fără a bate câmpii. Dl Popovici din București, poate lua exemplul de modul cum discută un om înțelept și bine intenționat, care vrea să aducă lumină într-o discuție, nu confuzie și încălceală.

Făcută odată constatarea aceasta, trebuie să spunem că restul declarațiilor dlui Maniu nu mai întâlnește aprobarea noastră. Nu vorbim de partea primă a interviului, în care dl Maniu discută, în mod mai mult teoretic, chestiunea împăcării noastre cu Ungurii, emițând păreri, pe cari, firește, le iscălește ori-ce român. Dar în punctul acesta lumea aștepta mai mult decât opinii personale, aștepta să se clarifice odată punctul nebuloș, de ce s'au întrerupt tratativele de împăcare, mai ales, că dl Mișu își susține afirmația care implică și o acuză indirectă,

anume că intențiile de împăcare ale guvernului sunt cele mai serioase. Se aștepta să se clarifice, ce înțelege conducerea centrală când dl Mișu face următoarele constatări: «Am cerut unor membrii marcantă ai partidului dintr'un început să-mi comunice în mod precis, care ar fi să fie programul partidului și atitudinea deputaților în cazul dacă acțiunea de pace ar reuși, n'am putut însă obișnui precizarea dorită. Fără îndoială nu din rea voință, sau iubirea de comoditate a membrilor, ci probabil, fiindcă le-am cerut un lucru prea mare, pentru care nu au putut să-și asume răspunderea». La acestea dl Maniu nu răspunde.

În ce privește părerile d-sale relativ la ideea de primenire lansată de autorul »părerilor libere«, fiindcă d-sa discută deadreptul cu autorul, lăsăm să-i răspundă însuș autorul, ori cât de mult redacția s'ar fi solidarizat cu aceste păreri.

Venim acum la chestia care ne privește. Dl Maniu spune, că atitudinea »Tribunei« a putut fi o surprindere numai pentru cei ce n'au petrecut cu atenție, ținuta acestui ziar, dela întemeierea sa. Și mai spune că ținuta politică a ziarului nu a putut nici când produce sentimentul siguranței. Spune că apar articoli de o rară frumusețe și de o convingere de un ordin mai înalt, alături de cele mai oportuniste și dubioase sondări politice etc. Spune că în fața atitudinii »Tribunei« are sentimentul penibil ce-l ai văzând carul tras de cai buestrii în fugă nebună și iregulară, fără a vedea vizitiul și fără a ști dacă peste tot are cineva frânele în mână. Aceste sânt punctele de căpetenie ale acuzației ce ne aduce dl Maniu. Acum să le examinăm puțin, deși, dacă ele ar fi cu adevărat așa, ar fi mai mult chestii de ordin intern a organizației noastre redacționale, în cari, primim sfaturi nu-i vorbă, bucuros, dela oameni, la cari vedem bunăvoință și intenția de a veni cu experiența și priceperea lor în folosul ziarului.

Dar ori cât de multă stimă avem pentru frumoasele talente ale d-lui Maniu, în punctul

acesta să ne ierte, dacă nu-i putem primi sfaturile. D'lor, chiar și d-nul Maniu personal, au avut ocazie să-și valideze talentul de a organiza redacții și ziar și cu toate că au cheltuit o imensă sumă de bani publici, plus întreg girul moral al comitetului central, ne-au dat cel mai prost ziar pe care l-au avut Românii vreodată. Dimpotrivă »Tribuna« lipsită și de sprijinul material, țin care ar avea dreptul să reflecteze, și de ajutorul moral, pe care înzădar l-a cerut în atâtea rânduri, a mers din progres în progres și a ajuns un ziar românesc în plină înflorire, o înflorire care explică și ea singură, campania neputincioasă pornită din invidie și răutate omenească acum împotriva ei, pentru a o nimici. Dl Maniu, o începe, chiar dela începutul existenței ziarului nostru, dela o epocă deci, când politicește nu exista nici d-sa și nu erau nici deputați români, dar exista ziarul acesta care a inițiat am putea spune aproape toate mișcările politice și sociale în ultimul deceniu și a inițiat și dus la învingere ideea activității politice, pentru care ani de zile a fost restignit și acuzat cu trădări, între alții tot de acest domn Braniște, care n'a dezarmat cu absurda acuză până în momentul când i s'a oferit un cerc pe care el îl credea sigur. Și atunci ca și acum, acuzațiunile și calomniile la adresa acestui organ, erau fără sfârșit. Aceleaș acuze, căci era acelaș comitet, petrificat în situația în care-și complăcea și noi acelaș ziar, cu aceeaș organizație pe care am avut-o dela început și o avem și azi. Dar îl întrebăm pe dl Maniu, dacă nu era îndrăzneala cinstită a acestui ziar, căruia tocmai organizația sa independentă îi dă rolul de inițiativă de idei și de fapte în viața noastră politică, fiindcă nu are alt temei al existenței sale decât acesta al veciniceii evoluții spre progres și niciodată al stării pe loc — unde ar sta azi faimosul comitet de atunci și unde ar sta politica noastră de activitate? Nu vrem să mai amintim serviciile multe aduse cu mijloacele lui sărăcăcioase pentru informarea străinătății, cum a fost, cu Calvarul, Mani-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«

Guy de Maupassant.

Mustafa.

Traducere de Traian Gh. Dimitriu.

Castelul Golles, Luni 30 Iulie 1883.

Draga mea Lucie, nimic nou. Stăm în salon și privim cum cade ploaia. Nu putem ieși deloc, pe acest timp atât de urit; așa că jucăm comedia. Ce proaste sunt, draga mea, piesele de salon din repertoriul actual. Toate sunt trase de păr, urite, grosolane. Glumele, în felul ghiulelelor de tun, distrug totul. Nici spirit, nici natural, nici umor cum se cade, nici eleganță. Acești oameni de literă, în adevăr, nu știu nimic din lume. Ei nu cunosc absolut de loc, nici cum se gândește, nici cum se vorbește la noi. Eu le-aș îngădui de a nesocoti obiceiurile, convențiile și manierile noastre, dar nu le îngădui să nu le cunoască. Pentru a fi fini, fac jocuri de cuvinte, cari ar fi bune ca să înveselească pe soldați. Pentru a fi plăcuți, ne dau acelaș spirit pe care l-au cules pe dâmburile bulevardului exterior, în acele fabrici zise de artiști, în cari se repetă, după 50 de ani, aceleași paradoxe de începători.

În fine jucăm comedia. Cum nu suntem decât 2 femei, bărbatul meu face pe subretă, și din cauza asta s'a ras. Nu-ți închipui, dragă Lucie, cum s'a schimbat! Nu-l mai recunosc, nici ziua nici noaptea. Dacă nu-și va lăsa să-i crească mus-

tața, cred că-i voi deveni necredincioasă, căc astfel nu-mi place de loc.

În adevăr, un om fără mustață, nu mai e un om. Nu-mi place barba; ea dă, aproape întotdeauna, o înfățișare neglijentă; ah! dar mustața, mustața este indispensabilă unei figuri bărbătești. Nu, niciodată nu-ți vei închipui cum această adunare de păr pe buză e necesară ochiului, și... în... relațiile dintre soți. Mi-a venit asupra acestui lucru o sumă de reflecțiuni, pe cari nu îndrăznesc să ți-le scriu. Ți-le voi spune, însă... foarte încet. Dar cuvintele sânt atât de greu de găsit, ca să exprim unele lucruri, și unele dintre ele, pe cari nu le poți înlocui, au pe hârtie o înfățișare atât de ordinară, încât nu pot să nu le scriu. Și apoi, subiectul e atât de greu, atât de delicat, atât de fără perdea, încât ar trebui o știință nemărginită pentru a-l trata fără pericicol.

În fine! atât mai rău dacă nu mă vei înțelege. Și apoi, draga mea, silește-te ca să citești printre rânduri.

Da, când am văzut pe bărbatul meu ras, am înțeles că nu voi avea nici odată slăbiciunea pentru un actor, nici pentru un predicator, fie el chiar părintele Didou, cel mai seducător dintre toți! Apoi, când m'am găsit, mai târziu, singură cu el (cu bărbatul meu), a fost foarte rău. Ah! scumpa mea Lucie, nu te lăsa niciodată sărutată de un om fără mustață; sărutările lui n'au nici un gust, nici unul! Aceasta nu e atât de dulce, așa de puternică și așa de... pipărată, da, așa de pipărată ca adevărata sărutare. Mustafa este în acest caz piperul.

Închipueșteți că ți-se aplică pe buze un per-

gament uscat... sau umed. Iată desmiardarea omului ras. Ea nu valorează desigur aproape nimic.

De unde vine deci ispita mustății, îmi vei zice? Știu eu? Apoi, ea te gădăie într'un mod plăcut. O simți în fața gurii, și-ți transmite în tot corpul până în virful picioarelor un fior dulce. Ea e aceia care desmiardă, care dă nervilor acea vibrație fină care te face să scoți acel micuț »ah!« ca și când ai avea un fior.

Și pe gât! Da, ai simțit vre-odată o mustață pe gâtul tău! Aceia te amețește și te neliniștește, se scoboară pe spinare, ajunge în virful degetelor. Te sucești, ridici din umeri, lași capul în jos, ai vrea să și fugi, să și rămâi; e adorabil, e iritant! Ce bine e!

Și apoi încă... în adevăr, să nu mai îndrăznesc? Un bărbat care te iubește, dar lasă, tocmai, știe să găsească destule colțuri unde să ți fure sărutările, colțuri în cari să te găsiască singuratecă. Ei bine, fără mustață, aceste sărutări pierd atât de mult din gustul lor, fără a mai socoti că devin aproape necuviincioase! Explică-ți asta cum vei putea. Cât despre mine, iată părerea pe care-am găsit-o. O buză fără mustăți e goață, ca un corp fără vestimente; și trebuie totdeauna vestiminte, foarte puține dacă vrei, dar trebuie!

Creatorul (nu îndrăznesc să scriu alt cuvânt vorbind de aceste lucruri) creatorul a avut grija de-a ascunde astfel toate adăposturile cârni noastre, unde trebuie să se ascundă amorul. O gură rasă, îmi pare că seamănă cu un lemn doborât în jurul unei fântâni, unde te duci ca să bei și să te odihnești.

festul cătră presa franceză ș. a. făcând pe acest teren, cutezăm a spune mai mult de cât întregul comitet. Mulțumita pentru aceasta vedem că nu întârzie, deocamdată în forma grațioasă a unor atacuri ordinare, de cari nu sânt streine unele cercuri din comitet.

Constatăm o interesantă apariție și la dl Maniu: d-sa încă trăiește atât de confundat și izolat în sfera îngustă a ideii de partid, încât aproape o confundă cu sfera cea mare și largă a *ideii naționale*. D-sa se pare că nu-și dă nici seama că pot fi vremuri și situații când ca și în cazul menționat mai sus, ideea națională are nevoie de a fi susținută chiar contra partidului, care nu mai este în consonanță cu ea. D-sa se pare că nu-și dă seama că un organ adevărat, la aceasta și trebuie să rivnească între toate împrejurările: *să servească interesele superioare ale neamului!* De aceea ne mirăm că și o minte aleasă ca a d-sale nu se poate emancipa de a judeca atitudinea ziarului nostru decât din punctul de vedere îngust și *rău înțeles* al intereselor de partid și nu de pe culmile înalte ale adevăratelor interese naționale. Ne vorbește și d-sa de preținse atacuri, la adresa d-lor Goldiș și Ștefan Pop, drept învinuirea cea mai gravă ce ne poate aduce, par'că într'adevăr chestia națională n'ar mai consista din alte elemente decât din cele ale presupunțiilor și ambițiilor personale. Că politicește sânt îndreptățite ori justificate criticele, — căci de acestea este vorba — ori nu, întrebarea asta nici nu și-o pune dl Maniu. Identificându-se apoi, cu ambițiile jignite ale d-lor Goldiș și Ștefan Pop, cari în cazul cel mai rău i-ar privi pe acești domni personal, spune că trebuie să se limpezească chestiunea în a cui nume și în a cui serviciu își îndreaptă «Tribuna» atacurile ei?

Am crezut că răspunsul d-lui Oncu, va fi pentru toată lumea un răspuns destul de clar și de categoric. Dar mărturisim că acum nu mai știm ce vrea dl Maniu, mai ales că spune, că ziarul acesta dela întemeierea lui

nu i-a dat sentimentul siguranței. Nu avem pretenția absurdă să avem asentimentul lumii întregi, ne mulțumim cu asentimentul prietenilor și abonaților destul de numeroși și cu cea a scriitorilor, între cari recunoaște și dl Maniu, sunt oameni cari, scriu articole de o rară frumsețe. Nu i-a fost destul garanția morală ce i-a oferit-o dl Oncu, ca proprietar — ceeace este principalul! — nu i-a fost destulă garanția intelectuală ce 13 ani i-a dat-o decedatul Ioan Russu-Șirianu, știm prea bine că nu se va mulțumi cu garanția pe care i-am oferit-o prin dl Bocu ori altul, cari conduc azi, ca simplii gazetari redacția, la cari însă unii membrii din comitet s'au obișnuit să privească dela o înălțime olympiană. Dar ne-ar ști spune, cine l-ar mulțumi pe dl Maniu?

Să ni-l spună, vom lua apoi de guler, pe cei ce au muncit aici, prefăcând din noapte zi și din sănătatea și nervii lor făcând acest ziar, dând proba vădită a preperii lor și a credinței lor prin suferinți de temniță, și — vom instala cu toată pompa în noul palat, pe omul care va avea asentimentul d-lui Maniu și a comitetului național. Și dacă garanția tot n'ar fi destulă, vom scoate în definitiv, — în numele sfintelor interese de partid firește, — și pe dl Oncu din proprietate și-o vom trece la onoratul comitet, lăsând bine înțeles d-lui Oncu și soții datoritiile! Să ne ierte dl Maniu tonul acesta de șagă, dar cu argumentația d-sale aici am ajunge. Unde ar ajunge însă «Tribuna» și averea asta națională — asta și-o pot ușor imagina cunoscătorii lucrurilor dela noi.

Cum își închipuie dl Maniu o organizație redacțională? Ziarul nostru își are organizația tuturor ziarelor din lume. Aici este o grupare onorabilă de scriitori interni și externi, pe cari îi unește desigur o comunitate de gândire și simțire. Dl Maniu, care nu este cu noi într-o comunitate de gândire și simțire, se duce la Revista literară, nu vine la noi. Regretăm mult, dar n'avem ce ne face. Dl Goga însă da. Dl Lu-

paș, asemenea. dl Chendi, tot așa. D-nii Agârbiceanu, Anghel, Gârleanu, Bârseanu ca să amintim numai pe cei cu nume, asemenea. Dar dl Goldiș, până acum de tot în urmă, de când s'a constituit supărat, era tot aici. Nu e mai mult decât anul, decând am avut fericirea să-l avem în coloanele noastre chiar pe dl Vaida. Ni-a onorat dl Cosma, Mihai, Ungureanu ca să amintim numai pe cei din vremea din urmă și cari au iscălit dintre bărbații cunoscuți ai vieții noastre publice. Nu înțelegem deci de loc ce găsește de dificultat dl Maniu, în felul cum este organizat ziarul nostru, la fel cu toate ziarele din lume?

Abea acum ne putem da seama, din în-lănțuirea de idei a d-lui Maniu, cât de întins este paianjeniișul de intrigi urzit contra ziarului nostru, în care a putut să se împletească și pasul sigur al minții d-lui Maniu.

«Nu am abzis însă de speranță că dl Maniu totuși va reveni și va aprecia aceste adevăruri, în interesul cauzei noastre mari», în a cărei serviciu, ziarul acesta a stat și va sta întotdeauna.

Contele Tisza reglementând artele plastice. În pornirea sa acerbă de-a aținea calea oricărui progres modern, contele Tisza s'a aventurat ieri și pe terenul artelor frumoase și a cerut ministrului Zichy să refuze ori ce sprijin «curentului bolnăvicios» ce se manifestă în artele plastice ungurești. A cerut ca statul să nu mai cumpere tablourile secesioniste ale pictorilor unguri mai noi și ca să facă uz de toate mijloacele sale pentru a reprimă curentul modern în pictură. Ieșirea aceasta falnică a contelui Tisza a avut loc în ședința de ieri a comisiei financiare și într'adevăr e foarte proprie a caracteriza nivelul aziatic al cugetării celui mai reprezentativ tip al păturei conducătoare ungurești. Dar pot să ne vie surprize și mai și, nu spre edificarea noastră, ci spre a revistelor umoristice de categoria lui «Simplicissimus».

Convocarea dietei croate. Din Agram se anunță: Monitorul oficial al Croației publică un autograf regesc prin care dieta provincială a Croației e convocată pe ziua de 20 Decemvren.

Asta îmi amintește o frază (a unui om politic), care-mi umblă de vre-o 3 luni în creier. Bărbatul meu care citește jurnalele, a citit, într-o seară, singurui discurs al ministrului nostru de agricultură care se chema Méline. A fost urmat de altul? Nu știu.

N'am băgat de seamă, dar acest nume, Méline, m'a mirat. Mi-a amintit, nu știu pentru ce, *Scènes de la vie de bohème*. Credeam că-i vorba de o grisetă. Uite, cum mi-au intrat în cap câteva pasagii din acea bucată. Deci Méline făcea locutorilor din Amiens, cred, aceasta declarație, al cărei înțeles îl caut și până acum: «Nu e patriotism fără agricultură!» Ei bine, acest înțeles l-am găsit acum, și-ți declar la rindul meu că nu există amor fără mustață. Când zici asta, și se pare caraghios, nu i așa?

Nu există amor fără mustață!

«Nu există patriotism fără agricultură», afirma Méline; și avea dreptate, acest ministru, acum văd eu!

Din alt punct de vedere, mustața e esențială. Ea determină o figură. Ea-ți dă o înfățișare dulce, sinceră, violentă, chiulanie, îndrăzneță! Omul bărbos, în adevăr bărbos, acela care și păstrează tot părul (oh! ce cuvânt urât!) pe obraz, n'are niciodată fineță în înfățișare, trăsăturile feței fiind ascunse. Și falca, și bărbia spun multe lucruri, acelaia care știe să vadă.

Omul cu mustăți, își păstrează, în același timp, înfățișarea proprie și fineță.

Și ce înfățișare deosebită au mustățile! Uneori sânt întoarse, cârlionțate, îngrijite. Acestora, pare că le plac mai cu deosebire femeile!

Adesea sânt subțiri, subțiri ca vârful acului. Acestora le plac vinul, caii și luptele.

Adesea sânt mari, atârnă în jos, sânt stufoase. Acestea denotă, în general, un caracter bun, o bunătate care dă'n slăbiciune, și o blândețe care se confundă cu timiditatea.

Și-apoi, ceea ce-mi place mai mult la o mustață, este că-i franțuzească, franțuzească. Ea e moștenită dela strămoșii Gali, și ea rămâne semnul caracterului nostru național.

E pa'avragie, galantă, impunătoare. Se moale frumusele în vin, și știe să-ți ridice cu eleganță, pe când fălcile bărboase, ori și ce-ar face, sânt neplăcute.

Uite, îmi aduc aminte de un lucru care m'a făcut să-mi vărs toate lacrimile și care m'a făcut, în ceeace privește prezentul, să-mi placă mustățile de pe buzele oamenilor.

Eram în timpul războiului, la tata. Eram fată mică, pe atunci. Într-o zi se bătură aproape de castel. Am auzit des de dimineață tunurile și salvele puștilor, și seara un colonel neamț intră la noi și se instalează. A doua zi pleacă. I-se făcu cunoscut tatii, că sânt o groază de morți pe câmp. El porunci să-i adune și să-l aducă la castel, pentruca să-i îngroape la un loc. Ii așezară, de-alungul unei lungi alei de brazi, pe două rânduri, pe măsură ce li aduceau; și cum încep au să exhaleze un miros greu, le puseră pământ pe trupuri, așteptându-se ca să se sape groapa comună. Astfel că nu se zăreau decât capetele, cari păreau că răsar din pământ, galbene ca el, cu ochii închiși.

Voi să-i văd; dar când zării cele două șiruri de chipuri înspăimântătoare, crezui că-mi vine rău: apoi mă pusei să le examinez unui câte unul, cercând să aflu ce-au fost acești oameni.

Uniformele erau îngropate, ascunse sub pământ, și totuși, da scumpa mea, totuși am recunoscut pe Franțuzi, după mustața lor.

Unii erau rași chiar în ziua atacului, ca și cum ar fi vrut să fie cocheti până'n cea din urmă clipă! Barba lor crescuse puțin, căci ști că crește chiar după moarte. Alții păreau nerași de-o săptămână; da toți purtau mustața franțuzească, bine deosebită, adevărata mustață, care părea că zice: «Nu mă confunda, cu amicul bărbos; eu îți sânt frate».

Și-am plâns, oh! am plâns mai mult decât dacă nu i recunoaștem astfel, pe acești sărmani morți.

Mi-era teamă să-ți povestesc acestea. Uite-mă tristă și neputincioasă de-a flecări mai mult.

La revedere draga mea Lucie; te sărut din toată inima.

Trăiască mustața!

Jeanna.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Edz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Deși Banul Tomasich n'a reușit să se înțeleagă cu partidele politice pentru a putea alcătui un partid guvernamental, se pare că a reușit să convingă opoziția de-a nu împiedeca votarea unei indemnități bugetare de 3 luni.

Paznicii bisericilor și școalelor noastre. Cei mai neadormiți păzitori ai bisericilor și școalelor noastre, conșii Apponyi și Tisza, au făcut o furtivă achiziție pentru îndeletnicirea lor nobilă în persoana unui nou conte, pornit și acesta pe calea celebrității patriotice, în persoana contelui Ioan Zichy, actualul ministru al Instrucțiunii publice. Am înregistrat zilele trecute dovezi ce a dat, în scurta sa activitate de până acum, despre întransigența credințelor sale imperialiste și iată că azi avem un nou prilej de a ne dumiri asupra personalității adevărate a prietenului prietului moștenitor. În ședința de ieri a comisiei financiare, în firul discuției la bugetul resortului său, ministrul Zichy a făcut, anume, nouă mărturisiri de preț și — pentru orientarea noastră — reținem aici epizodul referitor la discuția:

La alineatul 47 din proiectul de buget, contele Tisza a dezvoltat pe larg chestiunea ajutorării bisericilor protestante și a cerut sporirea grănică a ajutorului de stat, ca astfel reducerea dărilor de cult să fie și mai ușoară. Iar plăcea — a spus — dacă acest ajutor s'ar stornici pentru o vreme mai îndelungată.

Contele Apponyi: Urgitează aranjarea definitivă a autonomiei catolice. Ce privește ajutoarele de stat pe seama bisericilor române greco-orientale, dorește ca sporirea acestor ajutoare să fie condiționată de anumite garanții, pentru ca biserica română să se alipească mai strâns la idea de stat național maghiar.

Rosenberg Gyula: Cere noui ajutoare pe seama bisericilor izraelite.

Contele Zichy: Declară că se va îngriji de sporirea ajutoarelor pentru biserică, tocmai în scopul de-a reduce darea de cult. Se va ocupa și cu chestiunea stornicirii ajutoarelor ce se vor da bisericilor protestante. Speră că nu peste mult guvernul va putea aranja, pe cale legislativă, și chestiunea autonomiei catolice. La ajutorarea bisericilor greco-orientale nu va scăpa din vedere rezonanele de stat.

Contele Tisza: Spune că congrua ce li s'a acordat preoților e prea mică în comparație cu exigențele vremii de azi. Până și învățătorii pot să ajungă la o leafă de 2000 de coroane, în vreme ce preoții numai la 1600.

Păstorii bisericilor românești pot fi deci încredințați că de acum va conțeni vitregitatea din trecut a îngrijirii ce ne a arătat statul și pot să se împace în sufletul lor cu gândul că soarta bisericilor românești e lăsată pe viitor în grija unor paznici veșnici neadormiți și la postul datoriei lor.

Epilogul unei alegeri ungurești. În cercul electoral Beregszász a fost ales, cu program kossuthist, Dr. Imre István. Contracandidatul rămas în minoritate, Máthé László, a contestat alegerea aceasta prin petiție adresată Curiei.

În ce privește motivul care i-a îndemnat pe Máthé și alegătorii lui să conteste alegerea, ziarul unguresc »Beregvármegye« afirmă că ar fi șantajul. Petiția a fost înaintată ca cei ce au contestat alegerea să stoarcă dela deputatul ales — bani. Ceiace s'a și întâmplat. Iar din banii storși s'a înfruptat și contracandidatul rămas în minoritate...

Iată ce murdării se pot săvârși sub oblăduirea actualei legi electorale. Și iată pentru ce trebuie să stăruim ca votul universal să se introducă cât mai în grabă și în Ungaria.

Camera. În ședința de azi s'a adoptat și în cea de a treia citire proiectul despre bitume și sărurile de calciu, s'a adoptat apoi proiectul despre întrebuintarea fosforului alb și s'a intrat în discuția convenției comerciale cu Serbia. La discuția acestui proiect a luat cel dintâi cuvântul kossuthistul Beck, care a declarat că partidul său votează proiectul, nu însă fiindcă are încredere în guvern, ci considerând enorma scumpete a cărnurilor, scumpete ce numai prin importarea cărnii din Serbia se va putea reduce încâtva. Discuția se va continua și în ședința de mâine.

Pentru confrății bucureșteni.

— »Minerva« și »Seara« —

Ziarele din București, cele pururea rău informate despre stările politice și despre valoarea sau calitatea oamenilor dela noi, au săvârșit iarăși o imprudență. Ele s'au făcut din nou ecoul unor vești exagerate și s'au amestecat, împotriva competenței lor, în mod direct și tendențios în chestiunile noastre de ordin intim. De data asta cazul e ceva mai grav, de oarece am fost nevoiți să înregistrăm, cu regret și nu fără disgust, semne de patentă nealitate și o vădită tendință de mistificare a opiniei publice din România din partea a doi confrăți îngemănati, a ziarelor »Seara« și »Minerva«. Este un caz de frivolă colegialitate și trebuie să-l denunțăm.

Aproape dela înființarea lor încoace am observat, că aceste două ziare depășesc consecvent principiile de obiectivitate și de neimixtiune, când vorbesc despre afacerile noastre de peste munți. La rubricile lor informative, cât și în articolele diverse, atât »Minerva«, cât și »Seara«, își arogă un fel de drept de sfătoșenie, tipărind mereu comentarii, aprobând sau desaprobând întâmplările dela noi și punând adese-ori o insistență plicticoasă în deprinderile acele stilistice, uitând, că datorită unui ziar din București, nu poate fi nici să ne povățuim, nici să ne mustre, nici să ducă în răstăcire pe nimeni. Surprinderea noastră a fost cu atât mai mare, cu cât în notele strecurate cu vădite tendințe vinovate, am putut întrezări continue neghiobii la adresa »Tribunei«, mici încercări de denigrare și observațiuni ridicole, referitoare la atitudinea noastră politică. Iar această purtare incorectă a celor două ziare față de organul nostru s'a văzut mai ales în cazul recent, când, fără să-și facă rost de informațiuni complete, a bătut aproape zilnic și în mod păcătos toba cea mare a reclamei pentru unii și a oprobriului pentru alții, născocind până și bănuiala de tradare la adresa noastră.

Căci iată ce scrie, de pildă, »Seara« din 1 Decembrie: »Nu cumva este nevoie pentru rehabilitarea acestora (Mangra, Brote etc.) a suspecta atitudinea independentă a fostei lor gazete, a »Tribunei« din Arad, care atacă din senin toată conducerea partidului național?«...

Această bănuială, lansată cu văditul scop de a ne jigni, este înainte de toate de o fenomenală absurditate, deoarece numai o

mente inferioară poate stabili, în vis sau în stare de delir poate, vre o legătură între ceea ce agităm noi în acest organ și între ceea ce se poate chema rehabilitarea transfigurilor. După categorica noastră campanie în contra încercărilor domnului Mangra, după articolele noastre, reproduse de toate ziarele din România împotriva lui Slavici, numai nebunii de ură mai pot tălmăci astfel scrisul nostru zilnic și scopul curat al foii noastre.

Față de această nechibzuință a unor ziare din București, de a se face fonograme inconștiente ale unor informatori vinovați și de a lăsa, fără control, pe mâna celui dintâi mângăitor de hârtie, urmărirea frământărilor noastre, trebuie să ne arătăm desăvârșita noastră indignare. Prin nimic nu s'ar putea relațiunile frățești mai tare tulbura decât prin acești tendențioși sau inconștienți, din serviciul de informație al ziarelor. Păcat de atâta neseriozitate și păcat de bietul public, care cade victimă acestor deprinderi!

Organizarea partidului național-român.

— Părerea unui membru al comitetului central —

»Tribuna« a avut îndrăzneala consecvenței — atât de disprețuite în politica noastră oficială! — să nu se mărginească numai la constatarea răului, ci să caute și asanarea lui, analizând cauzele cari l-au provocat. Trebuie să mărturisim însă că în analiza cauzelor cari ne-au pricinuit în vremile din urmă atâtea înfrângeri dureroase, n'am putut să desărcinăm de sub orice răspundere și conducerea noastră oficială. Și am dat cuvânt glasurilor cari cereau o premenire și recrutarea de forțe noi și neuzate. Atitudinea aceasta a noastră, dictată de sentimentul de datorie față de interesele și viitorul partidului, a fost un bun pretext unor oameni a căror stea începe să apună în fața soarelui ce stă să răsară — pentru a porni împotriva noastră o campanie urită de intrigi și calomnii.

Critica noastră severă, dar obiectivă, (la adresa câtorva oameni față de cari unii dintre cei ce azi ne învinuiesc au fost mult mai aspri decât am fost noi) a fost înfățișată ca o acțiune de distrugere a solidarității naționale și de zădărniciere a muncii pozitive.

Realitatea nemiloasă ne vine însă zilnic întru ajutor și cei nepreocupați sunt nevoiți să ajungă la aceleași constatări dureroase la cari am ajuns noi. Avem înaintea noastră un »proiect de concluz« pe care dl Dr. Victor Onișor, membru al comitetului central executiv, îl va prezenta în ședința de luni a acestui comitet. Dl Dr. Victor Onișor nu se mulțumește numai la prezentarea unei propuneri concrete, ci o însoțește cu o expunere de motive, în care face critica... neactivității noastre de până acum și în constatările sale severe e chiar mai categoric decât am fost noi.

Dési Mór

CLUJ—KOLOSVAR, str. Szentgyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic
de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școale
de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățește !!

Nu ştim ce alitudine va lua comitetul executiv faţă de această propunere; nu ştim dacă se va identifica cu expunerea de motive. Nici nu căutăm să ţesem combinaţii pe tema aceasta, ci ne mărginim numai a reproduce propunerea şi expunerea de motive, pentru a da prilej tuturor celor ce se interesează de soarta partidului să cunoască şi părerea altor membri ai comitetului executiv.

Alte mijloace, alte arme şi... alţi oameni!

Di Dr. Victor Onişor, avocat în Bistriţa şi membru în comitetul central executiv face următorul tablou al situaţiei generale:

»Oricine face parte de un şir de ani din comitetul central al partidului nostru a putut ajunge la convingerea, că şedinţele comitetului sânt de o durată foarte lungă, de câte ori comitetul se întruneşte, iar soluţiunile ce le găseşte şi conclusele ce se iau de multe ori sânt mance şi nu stau la nivel, discuţiunile de multe ori se învârtesc pe terenuri cu totul străine de chestiunile ce sânt de rezolvat. De multe ori materialul de lipsă pentru a se rezolva corporativ chestiunile nu e pregătit, nu e adunat, chestiunile de discutat nu sânt precizate, nu sânt redactate proiecte de concluze. Cauza acestor neajunsuri o aflăm în împrejurarea, că comitetul nostru nu are un organ, care să facă studii serioase şi temeinice din toate aceste chestiuni şi care să albe îndatorire de a face pregătirile necesare pentru rezolvarea corporativă în şedinţe a afacerilor partidului. Astfel partidul nostru, care trebuie să îngrijească chestiunile cele mari de existenţă şi apărare ale neamului nostru, nu e în situaţia de a şi rezolva afacerile în măsura, în care se află d. e. o societate pe acţiuni mai bine organizată.

Urmarea acestui neajuns e, că membrii comitetului central ne adunăm de multe ori şi discutăm zile întregi pînă ce ajungem în poziţia de a rezolva o singură chestiune, ca apoi la urmă grăbind, să trecem cu uşurătate peste afaceri importante. S'a întâmplat de atâtea ori că am examinat comisiuni, cari să studieze una ori alta din tre problemele de importanţă dela ordinea zilei, am ales în ele pe cei mai distinşi bărbaţi din comitet, dar cari, fiind domiciliaţi în 2-3 locuri, nu s'au putut întruni, nu au putut studia, nu au putut pregăti problema încredinţată lor, până în preajma proximei întruniri când apoi în grabă au făcut ce au putut. Am luat parte la două conferinţe naţionale, din care nici una nu a avut pregătit şi bine studiat înainte materialul de discuţie, iar rezoluţiunile luate au fost pregătite în fugă abia înainte conferinţei.

Dacă comparăm importanţa unei conferinţe naţionale cu o adunare generală a «Asociaţiunii», oricine ne va da dreptate, că o conferinţă naţională e cu mult mai importantă. Dacă căutăm pregătirea lucrărilor de discuţie şi de deliberat, vom admite, că adunarea «Asociaţiunii» e superioară în privinţa aceasta.

Cauza o aflăm şi aici în împrejurare, că în organizarea partidului nu e nimeni, care să muncască din chemare şi datorie în providerea afacerilor, nu e nimeni stăpân peste tot complexul de chestiuni, cari privesc activitatea partidului. În sfârşit nu putem aştepta nici dela unul dintre membrii comitetului nostru, ca să se ocupe în tr'una şi numai cu afacerile partidului, căci fie-

care are ocupaţiunea lui, din care trebuie să trăiască şi să se susţină pe sine şi al său, dar nici nu are mijloace de lipsă, căci nici unul dintre bărbaţii noştri nu poate concentra la sine toate mijloacele partidului, dar nu poţi aştepta dela nimeni ca să facă chemare de viaţă din problemele partidului, când acel partid nu se îngrijeşte de asigurarea vieţii celui lucrător al său.

Ceeace fac şi au făcut bărbaţii noştri conducători în slujba partidului, au făcut din dragoste şi însufleţire pentru cauza cea mare a poporului nostru, mai mult decât fac şi au făcut nu se poate aştepta. Prin urmare e de lipsă, ca să ne îngrijim de organe, care să facă şi mai mult, decât se face şi s'a făcut, căci cu mersul de acum al lucrurilor nu putem fi mulţumiţi.

Dar să mergem şi mai departe. Concluzele odată aduse în şedinţe rămân neexecutate, căci fiecare pleacă la ale sale şi nu mai poate avea nimeni grijă de această muncă, care ca o hotărîre adusă să fie trecută în faptă, în viaţă reală, reclamă muncă, energie şi pe deasupra şi bani. Să ne aducem aminte numai de frumosul program de acţiune acceptat în şedinţa din Iunie 1910 a comitetului, compus într'un foc de însufleţire pentru a suplini activitatea parlamentară. Fiecare ne aducem aminte de el în trăsuri generale, dar afară doar de dl secretar general nimeni nu l are pe hârtie, ca să fi putut chibzui şi medita asupra lui şi asupra executării lui. Pentru a se face trup din acest program, sunt de lipsă o mulţime de pregătiri în detalii şi o mulţime de muncă tehnică. Cine să facă munca aceasta? Comisiunea de 21 aleasă în acest scop? Acestea nu l a fost urgent, căci abia la 5 luni s'a întrunit fără a l se fi pregătit şi fixat lucrările, ca numai să poată delibera asupra lor. Dar astfel de lucrări nu se execută prin comisiuni mari, cari s'au dovedit de un aparat foarte greoi.

Din meditaţia asupra acestora, nu am putut ajunge la altă concluziune, decât că e absolut de lipsă un organ central, care să se ocupe la chemare de viaţă cu toate acele chestiuni, care le-am înşirat între atribuţiunile secretarului administrativ pus în fruntea biroului.

Nu am pretenţia, că această înşirare ar fi completă, dar şi numai aceste dau o sferă bogată de muncă pentru un om, ca să merite a şi le face chemare de viaţă.

Instituirea şi susţinerea acestui organ al partidului reclamă jertfe materiale. Aceste jertfe însă sunt mai mici ca sumă de bani decât jumătate suma cheltuielilor ce o fac anual cei 30 membri din comitetul central prin călătoriile lor la şedinţe de cel puţin 4-5 ori la an şi petrecerea lor în Budapesta, sau în alt loc câte 2-3-4 zile. Iar rezultatul lucrărilor e mai mic, decât cum ar fi a lucrării noului organ.

Suntem cu toţii convinşi, că cu mijloacele şi armele de până acum nu mai putem duce înainte lupta politică cu rezultat. Trebuie să căutăm arme şi mijloace nouă.

Nu am pretenţia de a fi propus soluţia absolut corectă a unui nou mijloc de luptă, dar că trebuie să facem ceva, va fi convins fiecare coleg din comitet.

Starea de până acum nu se mai poate tolera în situaţia împreună cu mare răspundere, în care ne aflăm.

Propunerea dlui Onişor.

Di Onişor crede că neajunsurilor acestora se poate pune capăt prin o reorganizare pe baza propunerii următoare:

Comitetul decretează instituirea şi susţinerea unui birou permanent al partidului, în frunte cu un secretar administrativ, salarizat în mod corespunzător, care nu poate ocupa nici un fel de altă funcţie şi a cărui chemare este de a se ocupa exclusiv cu afacerile partidului. Sediul biroului e Budapesta, cită vreme partidul va fi reprezentat în parlament. Secretarul va ţine pentru lucrările de scris din birou un scriitor sau şi alt personal ce ar fi de lipsă.

Atribuţiunile biroului şi funcţionarea lui se vor norma prin un regulament. Aceste atribuţiuni ar fi cam următoarele:

1. Executarea concluzelor aduse în şedinţele comitetului şi ale celorlalte organe ale partidului;
2. Pregătirea tuturor chestiunilor de rezolvat în şedinţele comitetului, studiarea prealabilă a acestora, redactarea de proiecte, de concluze, motivarea acestora;
3. Referarea afacerilor în şedinţe, toate pregătirile pentru ţinerea acestora, redactarea proceselor verbale în şedinţe;
4. Providerea tuturor afacerilor de cancelarie ale partidului;
5. Ţinerea în evidenţă a tuturor chestiunilor politice ce privesc politica partidului; iniţierea tuturor lucrărilor de lipsă pentru promovarea politicii noastre;
6. Îngrijirea de listele alegătorilor din toate cercurile, în care partidul are alegători, reţificarea şi întregirea anuală a acestor liste;
7. Intocmirea unei biblioteci, în care să se afle întreagă literatura privitoare la politica partidului, chestiunea de naţionalităţi dela noi şi peste tot, îngrijirea de alimentarea permanentă a acestei biblioteci;
8. Adunarea şi aranjarea tuturor documentelor privitoare la lucrarea de pînă acum a organelor partidului nostru şi întocmirea unei arhive centrale, în care să se păstreze toate documentele şi hîrţile partidului.

Raportul de serviciu al secretarului să se normeze în regulament. Pentru funcţia de secretar să fie acvitat unul dintre tinerii noştri cu calificare academică, despre care s'ar presupune, că întruneşte calităţile de lipsă pentru acest post. Salarul să-i fie stabilit într'o sumă, ca să poată fi pus la adăpost de grijile materiale, cam 6000 cor. anual, bani de cvartir 2000 cor., din 10 în 10 ani un spor de salar de 10%. Pentru caz de incapacitate de muncă să fie asigurat la o bancă de asigurare. În cvartirul secretarului să fie încăperi şi pentru clubul partidului şi pentru birou.

Afacerile de cancelarie secretarul le rezolvă pe răspunderea proprie, e subordonat preşedintelui clubului parlamentar, e responsabil comitetului central şi clubului parlamentar al partidului.

Din România.

Răspunsul Regelui la adresa Camerei. Iată cuvintele rosite de M. Sa Regele ca răspuns la adresa Camerei:

Cu o adâncă recunoştinţă primesc bunele urări ce mi le aduceţi din partea Adunării deputaţilor, precum şi dovezile de iubire şi devotament ce mi le reînviţi astăzi în chip aşa de măgulitor pentru Mine.

»Nu mă îndoiesc că munca desfăşurată în cursul acestei legisaturi, pe care cu regret o văd apropiindu-se de sfârşitul ei, va fi bogată în roade bune şi că legile votate vor contribui la paşnica propăşire a scumpei noastre Patrii.

»Necurmatul interes ce l aţi arătat pentru armată Mă bucură în chip deosebit. Prin dezvoltarea şi întărirea ei am dobîndit neatinerea politică, întocmai precum bunele noastre finanţe ne asigură neatinerea economică. Să veghem dar ca aceşti doi fac-

Cei cari **mobile** bune, frumose, ieftine, să se adreseze cu toată încrederea fabricanţilor de **mobile** Székely şi Reti din Marosvásárhely, (Plata Széchenyi 47).

La cerere prezentăm şi în provincie bogata noastră colecţie. La înţelegere aparte expedăm franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang - Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

tori precumpănitori, de cari atîrnă tăria Statului, să fie feriți de orice știrbire, astfel ca să putem privi viitorul cu cea mai deplină încredere și să urmăm cu statornicie politica noastră cumpănită din trecut.

»Din adâncul inimei vă mulțumesc din partea Reginei și Familiei Mele pentru dragostea cu care Ne înconjurăți«.

Scrisoare din Bihor.

Secta anabaptiștilor, ca mijloc de ungurizare. — Spionii susținuți de o societate anonimă din Oradea-mare. — Să dăm lumină și oropsitul Bihor.

Oradea-mare, la 15 Decembrie.

Și așa. Guvernul pseudoliberal a contelui re-negat, ne-a dat o nouă dovadă, că ne iubeste din tot sufletul lui de lăzmă, bineînțeles nu pe noi, ci pe țaranul nostru, căci el bietul e vacă bună de muls.

Iată, că am ajuns și timpul, ca Șvițera noastră să ne blagoslovească cu legi de cari neamul n'are nici o nevoie.

Adică guvernul, a încuviințat, unerii Români răstăniți, smintiți și rupți de cîtră sinul bisericii noastre străbune, ca să se poată ruga pe viitor în case anabaptiste.

Și a încetășat slobozenia aceasta cu o condiție: că limba de rugăciune să fie cea ungurească.

Nu odată am accentuat, că Ungurii vor să și împună cu orice preț limba lor a latică, și cu ori ce prilej în afaceri private și publice, în școală, în biserică, și dacă nu reușesc cu samavolnicia, recurg la șiretlic, cum e în cazul de față.

Deci pe viitor țaranul bihorean, turmentat de alcool, zăclămat de boale, bătut de hemeseală și o neagră mizerie, — se va putea ruga în dragă voie în ungurește, dacă odată și-a pierdut mintea, și a trecut la secta anabaptistă.

Nu ne bîntuie pe noi destule năpaste, a trebuit să mai vedem noua urgie, doar chiar a cerului, — pornirea de a-și părăsi biserica strămoșască și să treacă cu dulumul la secta anabaptistă, — țaranul acesta îndărănic, încăpăținat, și cu înclinări deosebite spre ungurizare.

Fără îndoială stăm în fața unei primejții duble: deoparte suferă biserica noastră, că și pierde credincioșii, iar de altă parte să înstrăinează cu desăvîrsire, de limbă, rupându-se astfel pentru totdeauna de trupul neamului.

Și zăgaz acestei porniri primejdioase, nu se prea poate pune. Dar din ce motiv, — puțini își vor da seama.

Trecând nu de mult, întâmplător prin mai multe comune, unde erau rupturi în sinul bisericii noastre, m'am interesat, că din ce cauză își părăsesc Românii biserica străbună?

Și mi-s'a răspuns și din dreapta și din stînga: Ști d-ta cine-i popa nost'? Un »trăgău«, ce ne jupoai de vii! Nu pot păți pentru o înmormîntare? Imi cere contract, și din 10 zloți după zece ani, mă trezesc, că eu i-s dator cu 100 zloți. Nu am banii? Trebuie să i dau un jugăr de loc! Vezi așa-i treaba la noi! Mai bine-i la pocăiți; aici nu dai la nimeni nimic!

Un țaran, din alt sat, iată ce mi-a răspuns: »...Popa nost' îi și agent la Bihoreana, te duci să îi faci o leacă de »sedulă«, îi trage câte 5 coroane, îi vin banii, popa își mai trage 20 cor. fiindcă să nu fi pus el vorbă azi n'ăși fi cu banii! Mai bine aș sta în temniță decât în biserica popii nost'!«

Nu e de mirare deci că țaranul bihorean în decepția și desnădejdea lui, să lapadă de așa duhovnici.

Știu cazuri concrete că preoții inșiși împing credincioșii spre prăpastia superstițiilor, citindu-le din pravilă, și pe urma acestor citiri vîră în buzunar coroane după coroane.

Amintesc acestea stări conțamnabile, atrăgînd atenția forurilor bisericești ca să curme o lăză, acestea lucruri rușinoase și pentru biserică și pentru neam, căci în dimpotrivă, putem să ne tot jelim, că ne țec credincioșii la anabaptiști; ei vor trece tot mai mulți pînă cînd mai există preoți samsari, precupeți, agenți, zăpăcitori și mai știu eu ce.

Aici în Oradea mare există o societate anonimă de spionaj.

Tot societate a aceasta, acum sînt 2 ani, a pus un premiu de 1000 cor. pentru acel Rozsa Sándor, care va aduce pe lavă capul unui inimos român de atunci, al d-lui D. Lascu.

Di Lasu a tipat, ca mușcat de șarpe, alar mînd presa și firește isonul l-a ținut presa vie neză, descînd nu prea măgulitor opera canibalilor dela Oradea.

De atunci s'au mai potolit demonii acestei societăți.

Astăzi iarăși îi vedem, la »lucru« necontrolat de nimeni.

Acum însă viu cu un alt plan, mai domolit, dar cu sfîrșit tot așa de drăcesc. Ei vreau ruina și executarea adevăraților conducători, — și așa foarte puțini, — dela sate.

Ce nu gîndit d-lor? Au pus căte un »spion în fiecare comună, unde e contestat simțul patriotic a preotului ori învățătorului, sau a altui om de treabă, căruia îi place să se »zvârcolească«, cum zic ei.

Avea știu comună, unde un țaran, ungur, venit abia de un an, trăiește numai din acest spionaj, — în schimbul unei remunerații ce o primește dela anonimă din Oradea.

Cartește obraznicul desore preot, și învățător; se tace din congruă, se pune la cercetare di-cl pitinără, și țaranul dă pe coarda lui Birăuț și ride în pumni!

Nu știu căte ne sînt date să mai suferim dela opresori noștri, — cari în timpul din urmă vor să atingă »pogeu«l criminalilor lor activități.

Așa este Bihorul; încercat de mânia și urgia cerului; infectat de boale, sărac lipit pămîntului, tras și pîlmuit de slujbași, împuns și jupuit sub masca cuvintelor sfinte, de cei mai mulți cărturari ai lui, blestemat să nu vadă în casa lui, pe bărbații lui mai luminați decît din ciclu în ciclu parlamentar, cînd vin d-lor, înmănușăți, cu hoh și redingotă, și încep să lălmăcescă nevoile neamului, durerile, necazurile, nedreptatea, — se înțelege în schimbul unui vot, — dar mai pe sus de toate zace încetășat acest comitat, de puterea zdrobitoare a întinericului.

Nimeni nu se gîndește să l aducă la limanul luminii.

Singur numai răposatul Ioan Russu-Șirianu s'a gîndit odată să vină în mijlocul nostru.

Sînt de-a unci vre o 6 ani, și și acum își a tuc aminte țaranii de omul acela mărunț și negricios, dar aspru la glas, și dulce, glumeț, dar și necrutător și tăios.

El a putut să părăsească din cînd în cînd munca de redacție și să vină în Arcadia noastră, pentruca să arunce un muștar de lumină.

Și dacă ghiara leului dela Geszt (Tisza) nu venea să sugrume adunările populare, ce proiectase fericitul Russu, desigur o mare parte din Bihor ar fi azi deșteptat la conștiința națională.

Și așa s'a avut efectul acțiunea lui Russu. De cuvîntările lui s'a zemisiit gîndul sublim, în mintea cătorva cărturari bihoreni, de-ase constitui, și de-a înarma poporul acesta cu spada luminii.

S'a și abonat încă atunci 500 exemplare din »Tribuna« (nr. popora) cari timp de un an le-a citit regulat sîtenii noștri dornici din carte.

Astăzi nu mai vin gîzele, poate nu s'a achitat abonamentele ori din alt motiv, nu știu.

Fără îndoială, mecenatul noștri n'ar trebui să uite nici de Bihor, de Rusia Transilvaniei, căci aici din pesie 500 comune, — cu un oraș și 17 țînguș, — aproape 400 de comune sînt românești: 85% din populația comitatului sînt Români! — Și Românii aceștia prăpădiți

n'au nici mîla!, de cum să mai dea bani și pentru carte.

Mare jertfă ar fi pentru acel mecenat, care ar abona pentru acest neam pierdut se zicem numai cîte două numere pentru fiecare comună, din »Tribuna Poporului«, gazetă, care promite a fi cea mai bine redactată, după mentalitatea țaranilor noștri și relativ foarte ieftină.

În chipul acesta am mai avea o schintee de nădejde, că va învia și acest comitat, în aceasta țară oropsită, și bîntuită de boala sovinișmului.

Cine știe, cînd se va găsi și pentru tine Bihor nenorocit vre un mecenat, să pui și în mîna ta o gazetă românească, și să te trzești din somnul tău, care te ruinează trupește și sufletește?

Cine știe, cine știe!...

Corresp.

Adunarea învățătorilor din protopresbiteratul Oraviței.

Cacova, 10 Dec.

Mercuri în 7 Decembrie s'a ținut prima adunare a învățătorilor ort. rom. în frunțașă comună Cacova. După celebrarea serviciului divin împreună cu chemarea duhului sfînt la care au și jii d-ni preoți Valeriu Dăbici și Petru Bernaz, a urmat conferința care s'a ținut în coadă.

Președintele, dl. Inv. Alexa Jian prin o vorbire acomodată deschide ședința în prezența a unui mare număr de membri și oaspeți, parte din loc, parte din comunele vecine.

La propunerea președintelui se alege ca notar ad hoc Inv. Ioan Cioc (în locul secretarului George Lipova), care a absentat nu numai acum ci la toate adunările fără să fi aflat vreodată de bine a și scuza absența.)

Conform programului, s'a citit disertația »Din eroile noastre« de Rosalin Mohu, Inv. în Sereș, și »Limba maghiară în noul plan de învățămînt și ocupățiune silenț« de învățătorul Alexa Jian din Comoriste.

Ambele disertațiuni au fost ascultate cu interes deosebit, iarăși disertațiilor adunarea le-a exprimat mulțumită.

A urmat o prelegere foarte interesantă despre »Insoțirile de lăptări, ouă și asigurarea vitelor« de veterinarul institutului »Piogaru« dl. Cristea. D-a arătat cu date statistice progresul mare ce l-au făcut pe terenul acesta alte popoare din țări străine.

Adunarea l-a votat mulțumită protocolară — promițînd, că va lucra într'acolo ca și la noi să se înființeze »Tovărășii« de feul acesta cât mai în grabă.

S'a citit raportul bibliotecarului și a casierului și s'au luat la cunoștință. S'au făcut și câteva propuneri înțelepte referitoare la diferite îmbunătățiri școlare.

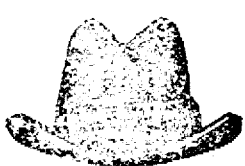
Vîltoarea adunare se va ținea în Mîldan. La fine s'a constituit despățămîntul în modul următor.

Președinte: Alexa Jian; secretar: Simeon Veverița; bibliotecar: Achim Dabici; casier: Constantin Rusovan.

»Raportorul«.

Din străinătate.

Alegerile din Anglia. Partidul liberal începe să se apropie, ca număr, tot mai mult de partidul conservatorilor și sfîrșitul alegerilor fără îndoială va da acestui partid singur majoritatea asupra partidului opozițional. De altminteri nici nu e nevoie de această majoritate, pentrucă — cum a declarat ministrul-președinte Asquith într'un discurs rostit ieri — majoritatea

Hadady György

prăvălie renumită de specialități de modă pentru bărbați, Cluj—Kolozsvár, Má yás-király-tér 14.

Recomandă articlii de modă pentru domni, pălării și albituri de-o execuție foarte fină. Specialist în articole de modă englezească.

coaliționistă de până acum îndreptățește guvernul să realizeze toate reformele planificate.

Până la orele 12 noaptea au fost aleși
239 liberali,
257 conservatori,
45 socialiști,
65 naționaliști și
8 Irlandezi independenți.

Mai sânt a se face alegeri în 56 cercuri.

Politica externă a Italiei. Din Roma se anunță: Ministrul de externe San Giuliano, luând cuvântul, în Senat, la discuția bugetului ministrului de externe, a expus acțiunea guvernului în privința mai multor chestiuni și mulțumeste tuturor oratorilor pentru cuvintele magistrale care i-au fost adresate. Ministrul revă că senatorul Sonnaz a amintit că politica italiană e de acum înainte pusă pe o temelie de granit și că direcția sa arată o continuare care nu poate decât să-i strângă încrederea generală în Europa.

Ministrul mai relevă că toți oratorii cari au vorbit de politica externă au confirmat, prin faptul că nu au făcut nici o aluziune la acest punct, statornicia direcției politice externe care e de acum înainte afară de discuție, de oarece a pătruns în conștiința națională. E un fapt de relevat și care va fi apreciat în Italia și străinătate.

De la San Giuliano conștientizând că e fericit ca Italian, ca ministru și ca senator de a constata că în discuția actuală Senatul a contribuit încă odată la întărirea încrederii pe care Europa o are în Italia ca un factor al păcii.

INFORMATIUNI.

ARAD, 16 Decembrie n. 1910.

— Pentru loteria Reuniunii femeilor române din Arad au mai sosit următoarele obiecte dela:

D-na Catinca Pușcariu, Brașov, o scândură pentru călcat rufe, montată cu pânză brodată;

D-na Donia Venter, Brașov, două frumoase cămășuțe din pânză românească;

D-na Felicia Dr. St. Rozvány, Illa, 7 frumoase ștergare țesături cu motive românești;

D-șoara Anuța Vuculescu, Șepreuș, o frumoasă periniță, pictură pe mătase;

D-șoara Lili Ardelean, Arad, 2 cești pentru cafea reagiă, porcelan «alt Wien», și un vas pentru flori.

— **Episcopul Caransebeșului la Timișoara.** Din Timișoara ni-se scrie, că ieri, Joi, episcopul Caransebeșului P. Sf. Sa dl Dr. Miron Cristea a fost în Timișoara făcând mai multe vizite la notabilitățile de aci. Episcopul a fost întâmpinat la gară de popor mult în frunte cu protopopul Dr. Traian Putici.

— **Semne de primăvară.** Temperatura a scăzut încă crezi că e primăvară. De exemplu ieri la amiază era o căldură de 14°. Pomii n'au înmugurit încă, dar pentru aceea redacției unui ziar din Budapesta i s'a trimis cu poșta un pachet din Toinatamăsi, în care era un gândac de mai și un flutur frumos.

— **Un epilog al răzcoalelor din 1907.** Din Giurgiu (România) ni-se scrie: Acum 2 săptămâni au fost aduși la Giurgiu 11 dintre foștii soldați dela Stănești cari fuseseră condamnați la 5 ani închisoare corecțională pentru faptul de revoltă comis în timpul răzcoalelor din primăvara anului 1907.

Pe'n decizia regală Nr. 1247 din 13 Aprilie 1909 li-s'a redus pedeapsa cu 2 ani.

Pedeapsa a fost socotită dela 3 Decembrie 1907 când au fost duși dela închisoarea militară

la închisoarea Văcărești unde au stat până acum 2 săptămâni.

Astăzi 14 Decembrie n., ei au fost puși în libertate.

— **Al treilea matineu al Reuniunii femeilor române din Arad.** Comitetul de domnișoare al »Reuniunii femeilor române din Arad și provincie«, va aranja Duminică, 18 Decembrie n., la orele 5 d. a., în sala festivă a seminarului teologic al treilea matineu în favorul școalei de fete din Arad.

Programul este următorul:

1. a) *Grieg*: Melodia din Pear Gynt

b) Polonaise.

c) *Ciran*: Doină Oltenescă, executată la pian de d-șoara Livia Vătan.

2. a) *I. Gorun*: S hță.

b) *O. Goga*: Poezii.

c) *A. Vlăduță*: Sonete, celite de d-șoara Florica Bonciu.

3. a) *Muzicescu*: Concert bisericesc duet, cântat de d-șoarele Letiția și Tulia Dimitrescu.

b) *Bredicean*: Doină, cântate de d-șoara Tulia Dimitrescu.

4. a) *Coșbuc*: Carol al IX-lea.

b) *Vasile Alexandri*: Monologul din Despot Vodă, recitat de dl I. Giurgiu.

5. a) *Vidu*: Seara mare.

b) *Dima*: Trei păstori, colinde executate de corul teologic pedagogic.

— **Prelegeri populare în Satulung.** Ni-se scrie! Duminică în 11 Dec la stăruința părintelui Zenovie Popovici, președintele agenturii »Asociațiunii« din Satulung, (com Brașov) s'a ținut o prelegere publică, la care au fost invitați și dnii profesori din Brașov Dr. A. Bogdan și V. Neguț cu skioptikonul. Participarea numiților profesori a făcut deosebită bucurie poporului adunat în număr mare în școala noastră românească și cuvintele lor au fost ascultate cu mare atențiune.

A vorbit cu multă căldură dl Dr. Bogdan, arătând noile dispozițiuni ale Asociațiunii de-a se împărți membrilor în fiecare lună câte o cânticică plus calendarul anului respectiv. Vorbirea și o încheie cu cuvinte de laudă la adresa poporului nostru, dintre cari până acum s'au înscris 50 de membri. Mult a plăcut și o năvelă de Agârbiceanu din viața poporului dela sate, celită tot de dl Dr. Bogdan.

A fost o variație plăcută și potrivită disertația părintelui Zenovie Popovici, prin care a combătut obiceiul urit de-a înjura și vorbi cuvinte necuviincioase.

Terminele acestea, am trecut în altă sală unde se pregătise skioptikonul de către dl profesor V. Neguț și în mod foarte plastic ne-a arătat urmările beției deși această patimă nu prea are aderenți la poporului nostru, apoi ni-s'a arătat diferite biserici monumentale de aici și din România, cari toate au satisfăcut pe deplin mulțimea poporului adunat.

Mulțumind d'lor profesori pentru osteneala ce ș au luat o, ne am împărțiat cu toții cu dorul de-a ne revedea cât mai des la astfel de ocazii.

Membrii noi s'au înscris: dnii Gheorghe Sasu 10 cor., Ioan I. Mandai și Barbu Jarnea cu câte 2 cor.

Cel de față.

— **Nenorocire în gara din Paris.** Din Paris se anunță că un tren de persoane care venia de către Beauvais în gara din Paris s'a ciocnit vehement de un tampon stabil. Aproape șase zeci de pasageri au fost răniți, dintre cari mulți au fost transportați la spital.

— **Cadoul de Crăciun.** Recomandăm cititorilor noștri ca pe un potrivit și prețios cadou de Crăciun *Albumul de creștături în lemn*, de profesorul D. Comșa. Prețul unui exemplar 24 cor. Se poate comanda dela autorul în Sibiu.

— **O carte a exploratorului Shackleton.** Cunoscutul explorator al Polului Sud, Sha keton a făcut mare zgomot în cercurile medicale cu noua sa carte a uora călătoriei sale din urmă. În cartea aceasta Sha keton aduce un lucru nou, aproape senzațional, prin deciația: — Nimic nu promovează creșterea părului ca — *gerul*. Cu cât mai mult ne apropiem de pol, cu atât mai des și mai repede creștea părul membrilor expediției. De la Pol ne-am întors cu toți cu plete strașnice și am convingerea că părul omenesc crește mai mult în g-r și la locuitorii polurilor nu e cunoscută chelă, cel puțin cât am petrecut eu între ei, n'am văzut nici pe unul chel.

Cu toate acestea Shackleton a vădit că negrii cari trăiesc la ecuator în a au părul cât se poate de des și nici unul dintre ei nu e chel, afirmativ că g-ru ar promova creșterea părului rămâne încă totuși nouă.

— **Vârtejul banului.** Pe la începutul lunii trecute venise știrea că între Vinerea și O aștie a pierit o geantă cu bijuterii a unui hărăgar din Galiția. În geantă se aflau modele în valoare de douăsprezece mii lei. Poliția a făcut cercetări »amănunțite«, dar de urma hotilor — ca întotdeauna — n'au dat. Ieri niște muncitori au intrat în păpurișul de pe marginea Murașului ca să l taie pentru acoperirea cocioabilor. În păpuriș au găsit o ladă pe jumătate cufundată în mil, în care erau 69 ciasornice de argint. Cazul a fost reclamat jandarmeriei care și-a început de nou cercetările și-a arestat pe doi țărani Ion Căbrian și Neculai Totoi. Aceștia după multe șovăieli au și mărturisit că ei au șterpelit de pe tren lada cu pricina între Vinerea și O aștie, în halta dela Binținț. O parte din obiecte le au vândut cum a dat Dumnezeu, iar ce le a mai rămas le-au îngropat în vatra din pivnița unei case pustii. Descinzând la fața locului au și aflat lada îngropată în pivniță, iar înținsa erau ascunse 900 bijuterii de valoare. Cei doi înfruptați din bunul străin au fost predați procurorului din Deva.

— **Din lumea visătorilor.** Nu e lucru de toate zilele ca să te pomenești în fața unui proces din lumea visătorilor, fiind cunoscut faptul că aceștia au suflete prea sensibile ca să se poată coborî între muritorii profani, iar aceștia la rândul lor încă nu găsesc ademențor un proces contra artiștilor știind de mai înainte că aceștia nu ar avea nici un rezultat. Și cu toate acestea din Berlin vine știrea unui astfel de proces: Un pictor Sigmond a angajat pe fata unui portar să l stea model și între condițiile de angajament era una care obliga pe frumoasa fată să nu se poată angaja într'alt loc ca model până la începutul lui Prier 1911. Zilele acestea însă fata nu s'a mai prezentat la ședințe ci a trecut la un alt pictor, iar fostului ei maestrui-a trimis următoarea scrisoare.

— Domnule, nu-ți voi mai călca pragul atelierului. M'ai ofențat eri, când m'ai sărutat înainte de ce m'as fi putut apăra. Pe urmă la desbrăcat și îmbrăcat — când puteai să-mi fi de ajutor — ai fost întotdeauna prea discret servabil. Vreau să mă ferec de astfel de lucruri, drept aceea cred că nu o să te mîri că nu voi mai trece pe la dumniata. Te rog deci trimitem cele 79 de mărci ce-mi datorezi și pletele. Te salută Edvige.

Pictorul însă nu s'a conformat scrisorii ci l-a răspuns.

— **Dragă domnișoară,** după cele întâmplote mai înainte sărutul meu nu putea să te ofenzeze. Indiscrețiile discrete încă sânt numai apucături și știu foarte bine ce vrei să ascunzi cu acestea. Ți ai găsit un loc mai bun, n'am nimic de observat. Dar să-ți ști că nu-ți trimit cele 79 de mărci și nu-ți voi extrada nici peruca.

Unde voi mai găsi o fată care să semene atât de mult cu Venera de Milo, ce pletez, ca dumneata? Până o voi găsi va trece vreme multă și vremea costă bani. Iar pletele le păstrez drept amintire. Te salută Sigmond.

Schimbul acesta de scrisori încă n'a mulțumit pe frumoasa Edvige și și-a dat în judecată pe fostul măiestru. Iar pletoșii Boemi așteaptă cu multă nerăbdare desbateră procesului.

— Ochiu electric. Rosing, profesor la tehnica din Petersburg după experiențe îndelungate a făcut o descoperire senzațională. Rosing a făcut un aparat electric, cu ajutorul căruia omul poate vedea din odale nu numai ceea ce se petrece la teatru, ci orice lucru, spre care este îndreptat ochiul electric. Profesorul Rosing afirmă că cu aparatul lui se poate cerceta fie e înțâmplare din ori care stradă, pot fi supravegheați pașagerii sosiți în gară, de pe bordul vaporului se poate vedea fundul mării, pe câmpul de război se poate afla poziția dușmanului, ba o hui acesta descoperă chiar și cele mai importante secrete ale forțurilor. Fiecare fabricant cu ajutorul ochiului acestuia poate supraveghea din biroul său fabrica întreagă și descoperă și locul unde s'au scufundat vasele. În timpul cel mai apropiat Rosing va ține o conferință la societatea tehnică din Petersburg.

— Orașul Caransebeș și societatea unei căi ferate. Din Caransebeș ni se scrie următoarele: Măne, Vlneri, va descinde la Caransebeș o comisiune în frunte cu vicecomitele Issekutz al comitatului Caras Severin și va ancheta într-o afacere curioasă. Și anume, poporul din 3 și 4 Septembrie amenința și orașul Caransebeș, ba în unele stări ale orașului apa a făcut pagăb-mari. Autoritatea, pentru ca să prevină primejdia, a strădat dăma căii ferate Caras-Hateg, și astfel, lucru firesc, comunicația a fost întreruptă pentru câteva zile. Societatea căii ferate a denunțat faptul acesta la ministerul de comerț, pentru că, spunea societatea, orașul n'grijind destul de țineră în bună orânduială a dămei, a trebuit s'o plătească. Orașul însă spune, că tocmă dăma aceasta primejdiește orașul, deoarece pe timpul revărsărilor de apă împiedică scurgerea și împinge apa spre oraș.

— Polițiști ruși — hoți. De câteva săptămâni în pădurile dela granița ruso-polonă s'au sălășluit niște bande de hoți, cari nelinistesc foarte mult populația din apropiere. În săptămâna trecută țărani, cari au fost păgubiți de aceste bande, s'au înarmat cu puști, furci și topoare și-au pornit contra hoților. În apropiere de comuna Censtoho au prins patrușprezece hoți, pe cari i-au predat tribunalului din Petricio. În ținutul Lublin a fost prinsă o bandă de treizeci de hoți, între cari erau și mulți polițiști ruși. Banda a comis douășprezece asasinat.

— Lozurile Loteriei Reuniunii Femeilor Române din Arad. «Reuniunea Femeilor Române din Arad» aranjază pentru sporirea fondului de zidire a școlii de fete o loterie de obiecte, a cărei tragere va fi în primăvară!

Lozuri se află de vânzare și la Librăria «Tribunei» și la tipografia «Carmen» în Cluj. Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto. Recomandat 35 fil.

x La croitoria universală. I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebită atențiune asupra reverenzilor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

x Din esența mea se poate pregăti pe lângă o economisire de 200% ieftin acasă după carte ușor și curat licher, rum, rachiu și coniac. Esență pentru 1 litru 50 fileri. Rachiu alai, Anisette, Piersică, Ben-dictin, Chartreus, Pere imperiale, Amar, Chimin, Cafea, Coniac, Maraschino, Roze, Vanilia, Esență pentru 1 litru rum, de amanas și rum de lamaica 32 fileri. Esență pentru 1 litru rachiu de prune, de drojii și trebere 20 fileri. 1 litru spirt de 96% rafinar 2 cor. 20 fil. Părul cărunt și mustața căruntă se vopsesc bine cu vopseana «IDEAL» pentru păr care e nestricăcioasă. Prețul 3 cor. Se află de vânzare în toate coloare la Fekete Mihály, droguerie la «Iger» în Murăș-Oșorheiu (Marosvásárhely).

x Atragem și pe calea aceasta atențiunea on. părinți, ca cumpărările de Crăciun să le efectuiască la Kovács Béla magazin de modă pentru copii, Cluj-Kolozsvár Király tér nr. 1. În întreg Ardealul acesta este unicul magazin de articli pentru îmbrăcăminte copiilor. Firma garantează pentru calitatea bună a mărfurilor ei și pentru serviciu prompt. În provincia trimete mostre din orice articli în branșa aceasta.

Magazinul poate fi cercetat fără obligamentul de a cumpăra.

BIBLIOGRAFII.

Anuarul Băncilor Române pe anul 1911. Anul XII. Redactor: Constantin Popp Sibiu. Tiparul Tipografiei arhidiecezane, 1910.

Sematismul societăților pe acții și al însoțirilor române, cunoscut sub titlul de mai sus, a apărut în zilele acestea.

«Anuarul» pe 1911 se extinde pe 14 coale de tipar și coala primă cuprinde, pe lângă partea calendaristică obișnuită, următoarele notițe și informații de folos practic: Marimea normală a bancnotelor; Tem-nul ultim pentru răscumpărarea și retragerea din circulație a bancnotelor, a notelor de stat vechi în valută austriacă și în coroane; Timbre de documente; Chi pentru calcularea intereselor; Frațiunile comune mai obișnuite transformate în fracțiuni zecimale; Tragerile la sorți ale lozurilor; Competința de timbru a registrelor comerciale (u exemplu); Scala de timbru I, II, și III; Tarifa pentru telegame; Tarifa poștală și monetele diferitelor state.

Sematismul însuș se extinde pe 13 coale și cuprinde în IV părți instituțiile de credit: societăți pe acții (147 la număr), însoțirile (41 la număr) și societățile comerciale (5), indicându-se firma în toate limbile înregistrate, anul fondării, capitalul social, prețul acțiunilor, termenul de prescripțiune al cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei, foile oficiale, numele și domiciliul membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghere, numele și titlul funcționarilor; bilanțul și contul profit și pierdere pe 1909, în fine înmărmirea profitului net și a cotei de binefacere.

Un capitol special este rezervat «Sol datității» arătându-se numele membrilor ei, scopul însoțirii, condițiile de primire, numele și domiciliul membrilor direcțiunii, al comitetului de supraveghere și al revizorilor externi, precum ultimul bilanț al însoțirii pe anul 1909.

După aceasta urmează consemnarea altor instituții de natură economică-financiară, parte deja înființate, parte în înființare și sub înregistrare, aranjate după comitate.

La linele «Anuarului» sânt două sumare, unul după sediu, arătându-se în care oraș, ce instituții financiare românești sânt, și altul alfabetic.

Prețul anuarului legat în pânză elegantă este Cor. 4 + 20 fileri pentru porto și se poate comanda la Administrația «Revistei Economice» în Sibiu, (Nagyszeben).

«Istoria Genovevei» de Drabant. Prețul 45 fil + 10 fil. porto.

«Instincte sociale patimii și conflicte, remedii morale» de Dr. N. C. Paulescu. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

La Librăria Tribunei se află de vânzare: Cărți poștale ilustrate de Crăciun, cu inscripțiune românească și anume:

Năsterea Domnului,
Ingeri cu pom de Crăciun,
Copilași cu pom de Crăciun,
Dăme frumoase de Crăciun,
Peisagii de iarnă cu stea, etc. etc.
Bu-aria costă 6, 8, 10, 12, 14 și 16 fileri.

Cărți poștale ilustrate pentru gratulări de anul nou:

Purcel la europian, cu potcoavă etc.
Purcel gratulând la 6 fil.
Hornari gratulând la 6 fil.
Copil cu Purcel la 12 fil.
Copil gratulând la 14 fileri.
Chipuri hazli la 8-10 fil.
Dăme frumoase cu copii la 14-16 fil.
Copilași ca hornari la 16 fil. ș. a.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10-20-30-80 fileri porto, de curind apărute următoarele cărți:

Cadouri de Crăciun pentru copii.

50 de istorioare morale pentru băieți și băiețe de amicul copiilor cu 6 chipuri colorate (cartonată) 80
100 basme și istorioare pentru copii după diferiți autori streini de Ioana Cornelia Delatissima 250
Ciorap de piele, povești americane de I. Fenimore Cooper, prelucrate de Smara cu 11 ilustrațiuni 3.—
Adelina-Olteanu-Malor. Biblioteca copiilor
» vol. I. 1.60
» Biblioteca copiilor, vol. II. 1.60
» Bibl. copiilor și a tinerimii vol. III. 1.—
» » » » » IV. 1.—
Poezii pentru copii, culese și publ. de G. H. Popo, cum au oțrecut 3 copii în Italia 150
Povești din 1001 nopți 3.—
Cartea ilustrată pentru copii și copile de G. Simu 50
Povești cu multe chipuri 1.—
Teatru Basme și Poezii pentru copii și tinerime 2.—

Dr. V. Bianu:

Doctorul de casă sau Dicționarul sănătății.

Foarte recomandabil pentru toți, mai cu seamă cărturarilor, preoților și învățătorilor.

la 14 Cor.

G. Dobrogeanu Gherea:

NEOIOBĂGIA.

Studiu economico-sociologic al problemei noastre agrare.

la 350 Cor.

N. Iorga:

Viața femeilor în trecutul românesc.

la 175 Cor.

Posta Redacției.

Vasile Idu, Almasul mare. Adresa cerută e Z. éna u. n. Gyosdias (Krasó Sző é y m)

P. P. Pontescu. Vom intra bunica lucrarea d-tale în ziarul popular ce vom scoate cu începere dela Anul-Nou.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

« specialist pentru dinți artificiali fără pod în »

CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plăcere în rate pelângă garanția de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru oficiali

mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Caut

**un candidat de avocat
și un scrietor**

preferit cu praxă, — pe lângă condițiuni favorabile.

Dr. Enea Andrea, avocat
Nocrich (Ujegyház, Szeben m.)

Peste sărat de tot soiul:

din Magazinele Băncii de credit din Brașov trimite cu posta sau calea ferată, cu prețurile cele mai ieftine, primind arvună, sau cu rambursă: **Josef Huttman, Brașov.**

Premiat la Paris în anul 1908 cu diploma de croitor.

Fanta István croitor de haine
bărbătești în —
Cluj—Kolozsvar, Szentegyház-u. No 1.

Își recomandă

**atelierul de croitorie
pentru bărbați**

corespunzător cerințelor moderne de azi, unde se vând cele mai moderne materii de haine din țară, scoțiene și engleze. Pregătește cu prețuri ieftine pardesii, paltoane ușoare și de iarnă, precum și cojoace (bonzi) pentru oraș, ș. a.

Caut

**un candid. de avocat
cu praxă**

pe lângă condițiuni cât se poate de favorabile.

Dr. Aurel Nyilvan, avocat
în Nagysomkút.

Horváth István

fabricant de instrumente
muzicale în
Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, harmonice, precum și tot-felul de instrumente muzicale. Prețul scoalei Kulifay pentru învățatul cimbalei 7 cor.

Țin în depozit piese românești pentru cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco

CONCURS.

La »POPORUL« institut de credit și casă de schimb — soc. pe acții — e de ocupat imediat postul de

contabil cu praxă

pe lângă salar anual fundamental începător de 1500 coroane.

Săliște (Szelistye, Szeben m.) 14 Dec. n.

DIRECȚIUNEA.

Societatea pe acții

Holandeza

pentru asigurarea vieții.

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

Amsterdam.

Direcțiunea pentru Ungaria:

Budapest, Hollandi-udvar,
(palatul propriu, Piața Kálvin, Strada Baross și Calea Üllői-ut.)

La finea anului 1909 au fost sumele asigurate

peste 358 milioane Cor.

Suma totală rezervei premiilor 107 mill. 216.324-96 Cor. A plătit asiguraților până în prezent 96 mill. 370.016-33 Cor.

Premiile cele mai ieftine.

Prospecte sau alte deslășiri dau cu plăcere Direcțiunea pentru Ungaria în Budapesta și reprezentanții societății din țara întreagă precum și

Dirigența pentru Ardeal:

Fritz Prediger jun. Brașov, Str. Neagră 14, și Agentura pentru Sebeșul-săsesc (Szászsebes) și jur:

Ioan Pavel și Heinrich Schunn, învățători.

Ieftinul tîrg de Crăciun a lui

Aszódi

Nagyvárad, Str. Kossuth. (Palatul SAS.)

Aduc la cunoștința prea onoratului public din loc și jur, că mi-au sosit din proaspăt fructe sudice. Curmale stafide, smochine, castane uriașe de Tirol, alune italiene, nuci de cocos, portocale dulci ca mierea și lămâi coapte, fructe sudice zaharisite, prăjituri admirabile pentru ceai, cele mai nobile soiuri de ceai chinezesc, romuri engleze și franceze veritabile pentru prețuri surprinzător de ieftine. Bogat asortiment de bomboane de Crăciun și Anul-nou. Căfea prăjită proaspăt din 8 mixturi, din care rog on. mușterii să facă o comandă de probă.

Cu deosebită stimă:

Aszódi Mihály

import direct de căfea și ceai din Triest mare negustor de zaharicale.

Numerul telefonului în tot comitatul 635.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA - Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lângă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

ANUNȚURI!

se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribuna«.

**Prima băcanie
: din Oradea-Mare. :**

Mihai Petroviciu
= ș'a transmutat =
prăvălia de coloniale
și delicatese
în edificiul „Bazar“
strada principală (Rákoczi-ut No 2) lângă
prăvălia lui Huzella M.

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuintare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut - pe lângă garanție și numai într-o mărime.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica în mașina de îmblățit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașini

ORADEA-MARE
Nagyvárad) Vilanytelep mellett.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabriacă de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI. Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

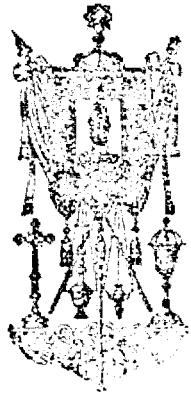
— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.
Premiat la 6 expoziții.

Luca K. Alexievits

pregător de haine preoțești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

foarte frumos. La cerere trimite catalog și pre-curant gratuit.

Recomandă atelierul său asortat cu totfelul de recvizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică. Pregătește tot felul de icoane sfinte legate frumos cu aur și mătășă, steaguri, prapore și altele. Icoana Mormântului lui Christos îl face

Darurile de nuntă cele mai potrivite!

Foarte mare asortiment de sticle portelană, maiolică, alpaca de Berendorf, articli de argint Alpaca lampă, tacâmuri de masă patentate, sticlării pentru otelieri, pahare pentru bere și vin, în cadrul de icoane. Arzătoare Wolfam cu 70% economisire.

Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios

HECKER și KLUDSZKY

urmașii lui Kaufmann Jakab
prăvălie de sticlării și portelană
Lugoș, Str. Széchenyi 11.

(Vis-a-vis de fotografia Naschitz.)
Telefon Interurban No 224.

Prima atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scoabirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale.

BERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

sculptor și măiestru piatra.

Atelierul central al magazinei: Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietri monumentale, fabricate proprii din: marmură, labrador, granit, albit etc. Kolozsvár, Ferenc József-út 25.
Biroul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Józsefváros, Bonánáz-u. 14. —

Primește tot felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arapuri p. trier. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articli tehnici. Filite magnetice. Unsoři. Material de condensatiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Dacă voiți să cumpărați mezeluri și șuncă

— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

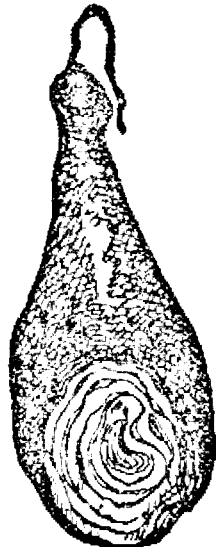
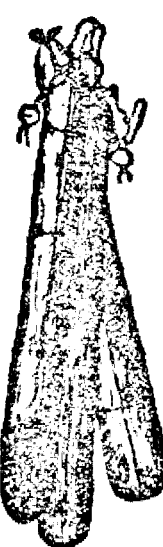
către fabrica de măcelărie și cârnățerie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLO CZKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	—	—	Cârnat șuncă	—	—	Galantin de mai	—	—
Cr nolin	—	—	Rollui șuncă	—	—	Masaie	—	—
Extra	—	—	Rusesc	—	—	Picior umplut	—	—
Caș de carne	—	—	Rollut rusesc	—	—	Mortadella	—	—
Caș cu măs	—	—	Paranen	—	—	Gotha	—	—
Cârnați p. vâțatori	—	—	Măieș rece	—	—	Mensel	—	—
Cârnați cu sl. p. vânat	—	—	Caș rece de măieș	—	—	Caș de limbă	—	—
Salamă de vavă	—	—	Pastete de mai	—	—	Sângereta cu slăină	—	—
Pastete de sânge	—	—	Rollui de pept	—	—	Limbă umplută	—	—
Caș de porc I	—	—	cu felurite umflături ș.a.	—	—	Rollui de carne	—	—
Caș de porc II	—	—	cu sânge, mai, limbă.	—	—	Galantin de vâțel	—	—
Cași de urchi	—	—	Tortă de carne	—	—	Pastete de ciuperci	—	—
Cartaboș n gru	—	—	Craovean	—	—	Pastete de mai de găscă	—	—

Comandele, atât cele din provincie cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexcepțională.

Recomandăm preparare proprii, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cărnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel din neața dela orele 6—1 și d. a. dela, 3—8¹/₂.

PRIMA FABRICĂ LUGOJANĂ DE CEMENT ȘI BETONIZARE INTREPRINDERE PENTRU EDIFICĂRI

Knott József

Fabrica:
în drumul Buzlașului
în fața casel de vamă.

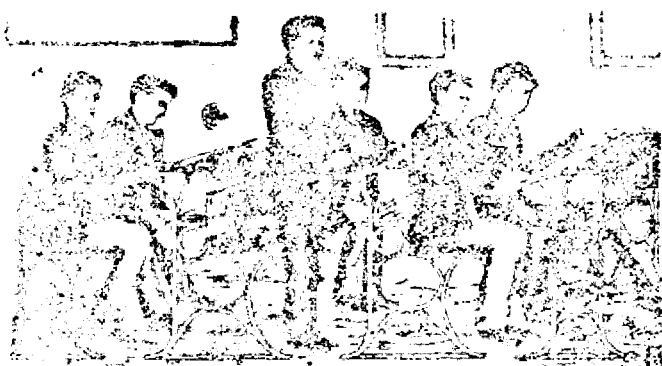
Cancelaria de zidire:
Telefon Nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu cercetat cu toată încrederea. Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sârme, trepte de piatră, vâlăe, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mai mari și mai mici, conducere de apă, vaduri, padimentare de terase, prevederea pe din jos a pereților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite culori.

Vinderea în mare și mic a cementului
de Portland și Roman.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferz garanție.

La dorință servesc bucuroși cu planuri și preliminar de spese.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală

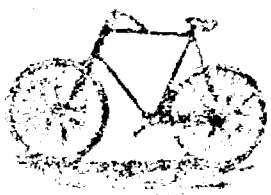
și mobilitatea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

Mașini de cusut pentru treburi casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și gramofone

se pot cumpăra cu prețuri moderate

și plătiți în rate favorabile la

Bodor Béla

magazin de mașini de cusut și biciclete în

Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 11.

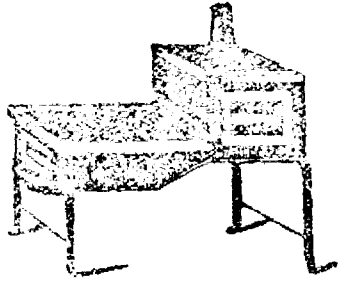
GERGELY ANDRÁS

— tinichier (bădigar) —

Mare magazin de vînt de fier (șparcherturi)

Ciuj-Kolozsvár, Óvár, Strada Matyás király.

Comandele și reparațiile se primesc și execută prompt și conștiințios. Prețuri convenabile.

F. Stoiber

mănușier

Heltauer-g 57. SIBIU. (Nagyszeben.)

Mare depozit de mănuși de piele glacé, svedeză, nappa și alte peluri fine. Dantele de mătăsă și zăbranic, mănuși. Tofelul de bandage pentru hernie simple și duble, diverse centurione de tot felul, bandagii, apoi ciorapi de bărbați și de femei și ruf. Aparat pentru îndreptarea corului pla copil și fete, cordoane

pentru bărbați, dela cele mai simple până la cele mai fine, irigatoare, mături de cauciuc, jerturi de cauciuc și perinute de cauciuc pentru călătoria în tren, ciorapi de cauciuc, diferite articole igienice de cauciuc din Franța pentru bărbați și pentru femei. Toate

fiind numai de calitatea cea mai bună și — în prețurile cele mai ieftine. — Moașele au prețul redus!

Din gură 'n gură merge vestea bucurioasă de Crăciun că renumitul atelier fotografic **ERVIN KARGER, Lugos** Strada - Bisericii

deja numai pentru 8 cor.

execută după oricare fotografie:

Inmăriți de platină în mărime naturală (Passepartout) ca cadouri de Crăciun. —

Surprindeți-vă părinții!

Surprindeți-vă copiii!

Măsura: 30×40 cm. numai Cor. 8.—, mărimea II-a 50—60 cm. numai Cor. 15.—, mai mare decât mărimea naturală 64×100 cm. numai Cor. 20.—

Renumele firmei mele garantează lucrările artistice; numai lucrări de artă!!

Lucrări slabe sunt excluse!

Expediere de 2 ori în 48 ore!

Serviciu prompt și conștiințios. Lucrările neconvenabile să mi-să retrimiți.

„TIMIȘIANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1885.

Centrala în Timișoara oraș (Belváros) Piața Balázs No. 1. (Palatul Mocsonyi).

Filiale în Buziaș, Receaș, Ciacova și Deta.

Telefon pentru centrală Numărul 510.

Telefon pentru „STANDARD” No. 1028.

Capital propriu 1.500.000.— Cor. — Depuneri . 4.000.000.— Coroane.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele. — Administrează depuneri cu casete de economizare.

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse 4½% și 5% interese, fără nici o detrageră.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la 10.000 Coroane, după starea casei se plătesc și fără abdicere.

Escomptează cambii și acordă credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

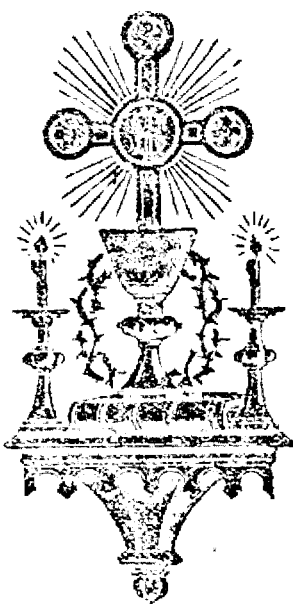
Acordă împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Administrează agentura generală pentru Ungaria de sud a societății de asigurare

„STANDARD”.

Telefon: Filiala Buziaș Nr. 10. — Filiala Receaș Nr. 14.

Telefon: Filiala Ciacova Nr. 16. — Filiala Deta Nr. 26.

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.

neguțatorie pentru articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și blide înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

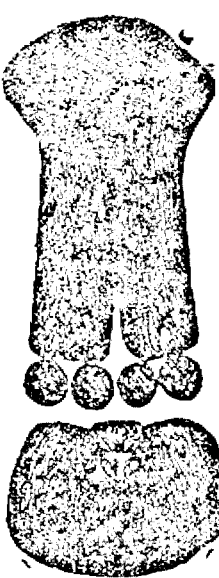
Recomandă scule bisericești:

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Caldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a. Ieftin de tot: **Candelabru aurit** pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43— Coroane. — La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

Blănării!!!

boaure, manșoane, tocure de picioare, jachete, după croi englez și francez berletuile cu lină, etc. **reparări și transformări** bune și ieftine se pot câștiga la

Nicolae Gruția,
blănar
Temesvár-Jósefstadt,
Bem. u. No. 23.

Avis!

La „**FĂGEȚANA**” institut de credit și de economii ca societate pe acțiuni în Făget (Facset), *contra unei rate săptămânală de 1 coroană și a unei taxe de asigurare minimală (niște filer) își poate asigura tot natul (bărbați și femei), care e în etate între 20—60 ani și intră ca membru în secțiunea »Depuneri încoplate cu asigurare de viață« introdusă la susnumitul institut —, suma de*

1000 coroane adecă unamile coroane.

Primirea atâră însă, dela rezultatul vizitării medicale.

Plățile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni înainte, și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fructifică cu 4% interese.

Acestea depuneri orișicând se pot abzie și în acest caz — cu considerare la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma depusă, se estradă deponentului cu interese cu tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele regulat, la finea anului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

Iar la cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață, chiar să fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primesc următorii lui legitimi, sau persoana în favorul căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după documentarea încetării din viață a deponentului.

Suma scedentă cu încetarea din viață a deponentului e asigurată de cea mai mare societate de asigurare Olandeză »*Algemeene Maatschappij van Lebensverzekeringen Lijfrente*» din Amsterdam (reprezentanția pentru Ungaria în Budapesta) și se plătește prin »Făgețana» institut de credit și economii în Facset.

Depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se asigură 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane, contra căreia se asigură 50.000 coroane pentru ajungerea termenului de 15 ani, sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen.

Deci contra unei depuneri săptămânală minimală, la tot natul t-se dă prilejul de-o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, cu care își poate asigura traiul liniștit în viitor, iar de altă parte aceiași la cazul de moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru traiul vieții.

Pe baza acestor depuneri institutul »Făgețana» acordă și împrumuturi. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare plătesc. — Membrii din provincie primesc cecuri cu cari pot plăti gratuit taxele. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.

„Făgețana“

institut de credit și economii în Facset.

Haas = Károly

primul armurar și optician din Szabadka, Egres-u. (Uri Kasinó).

Mare asortiment de **arme și biciclete**

de cea mai bună fabricație precum și părțile constitutive ale acestora. Se primesc pe lângă garanție și prețuri moderate tot felul de reparaturi d arme de orice soi, mașini de cusut, biciclete gramofone, mașini de scris, precum și prefacere armelor și orice lucrări din acest ram. Serviciu punctual și conștiințios.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă îți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz. Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

Atențiune!

Ieftin se poate cumpăra numai la

Magazinul de concurență (Verseny áruház)

Arad, Strada Asztalos Sándor

Cămașă femeiască din șifon R. dela 75 cr.	Cămașă p. bărbați din șifon R.R. dela 98 cr.
Pantaloni p. femei „ „ 74 „	Cămașă de iarnă „ 85 „
Rochie de desubt I dublă „ 125 „	Gulere, numai „ 7 „
Rochie de desubt din lister I db „ 125 „	Manșete, părechia „ 8-19 „
Rochie de desubt din mătăsă „ 375 „	Ciorapi 3 părechii 50, 90 și „ 100 „
Batist p. scutirea corsetului „ 52 „	Apărător de mătăsă p. guler „ 68 „
Rochii de desubt din batist „ 125 „	Mănuși glacie, părechia „ 50 „
Mătăsă Taft 1 m. „ 82 „	Șal de mătăsă „ 38 „
Mătăsă cu șiruri metru „ 82 „	Congre pentru lucru de mână „ 195 „
Haine p. copii „ 75 „	Dantelă, metru „ 1 „
Năframuțe, duzina „ 68 „	Materie de dantelă „ 25 „

Rugăm onor. public cumpărător să se convingă despre ieftinătatea mărfurilor noastre. Cu stimă:

Bluză 1 fl. 25 cr.

1 metru de pânură 75 cr.

Geiger Gyula fiai.

Filiala celui mai mare magazin de dantele din Ungaria de sud.

Johann Spiler fabricant de cuptoare de lut.

Sibiu-Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cuptoare

descarcare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

